

Н. Нұғыманова

ДҮНИЕЖҮЗІ ТАРИХЫ

ЖҰМЫС ДӘПТЕРІ

Жалпы білім беретін мектептің
9-сыныбына арналған оқу құралы

Өңделіп, толықтырылған үшінші басылымы

*Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрлігі бекіткен*

Алматы “Мектеп” 2013

УДК 373.167.1
ББК 63.3(0)я72
Н85

Нұғыманова Н.
Н85 **Дүниежүзі тарихы: Жұмыс дәптері.** Жалпы білім беретін мектептің
9-сыныбына арналған оқу құралы. — Өңд., толықт. 3-бас. — Алматы:
Мектеп, 2013. — 96 бет.

ISBN 978—601—293—896—8

Н $\frac{4306020600-081}{404(05)-13}$ 24(4)—13

УДК 373.167.1
ББК 63.3(0)я72

© Нұғыманова Н., 2005
© “Мектеп” баспасы, көркем
безендірілуі, 2013
Барлық құқықтары қорғалған
Басылымның мүлкітік құқықтары
“Мектеп” баспасына тиесілі

ISBN 978—601—293—896—8

АЛҒЫ СӨЗ

Қымбатты оқушылар, 9-сыныптың “Дүниежүзі тарихы” оқулығының жұмыс дәптері сендердің оқулықтан алған білімдеріңді бекіту мақсатымен ұсынылып отыр.

Тақырыптар бойынша тарихи мағлұматтарды қаншалықты меңгергендеріңді жұмыс дәптерінде ұсынылған сұрақтар мен тапсырмаларға жауап беру арқылы байқауларыңа болады. Сендер оқулықпен жұмыс істеу барысында тың тарихи деректерді, ұғымдарды есте сақтауға тырысасыңдар. Ол үшін өтілген тақырыпты дидактикалық негізде әр сабақ сайын пысықтап отыруларың қажет. Міне, осы істе сендерге бұл оқу құралы таптырмас көмек көрсетеді.

Жұмыс дәптерінде берілген тапсырмалар оқулық материалдарымен сәйкестендіріліп берілді. Оқулықтағы тарихи оқиғалар, ел басшылары, саясат және қоғам қайраткерлерінің қызметі мен өмірі жұмыс дәптеріндегі тапсырмаларда қамтылған. Ол сендердің өз көзқарастарыңды нақтылауға, ойларыңды ашық айтып, оны тұжырымдауға үйретеді және тұлға ретінде қалыптасуларыңа көмектеседі.

Оқу құралында жинақталған проблемалық сұрақтар, салыстыру кестелері, сұлбалар, сұрақтарға түсінік беру, мәліметтерді сәйкестендіру, берілген даталарға байланысты болған оқиғаларды жазу, құжат үзінділеріне талдау жасау сияқты тапсырма түрлері сендердің қызығушылықтарыңды арттырып, танымдарыңды кеңейтеді деген сенімдеміз. Іске сәт!

I бөлім. ЕУРОПА ЖӘНЕ АМЕРИКА ЕЛДЕРІ (1914—1939 жж.)

§ 1. БІРІНШІ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК СОҒЫС

1-жұмыс. Берілген сұрақтар бойынша Бірінші дүниежүзілік соғыстың шығу себептері мен мақсаты туралы қысқаша түсініктеріңді жазыңдар.

1. Соғыстың шығу себептері қандай?

2. Соғыстың себептері соғыстың мақсаттарын да айқындады. Соғысушы елдердің көздеген мақсаттарын дәптерге кесте түрінде орындаңдар.

Елдер	Көздеген мақсаттары
<ul style="list-style-type: none">• Англия, Франция• Ресей• Австро-Венгрия• Германия	

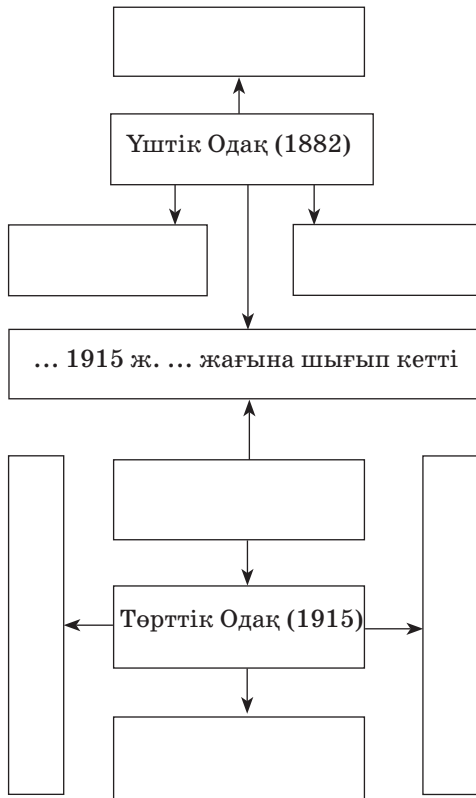
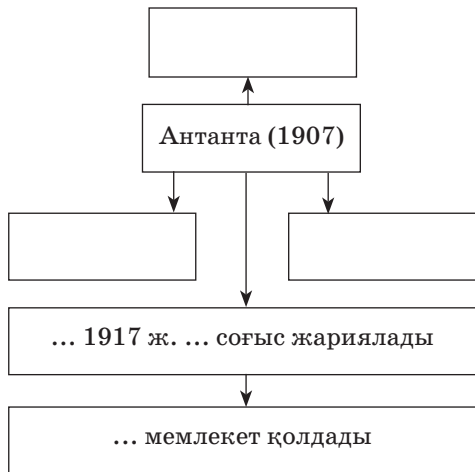
3. Соғыстың басталуына түрткі болған қандай жағдай? _____

4. Соғыстың сипатына тоқталыңдар.

5. Соғыстың салдары қандай болды?

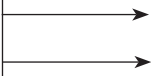
2-жұмыс. Сызбадағы бос орындарды толтырыңдар.

Әскери одақтың құрамындағы елдер және ондағы өзгерістер

3-жұмыс. Жауап қайтарыңдар.

“Шлиффен жоспарын”
немістер неге жүзеге
асыра алмай қалды?

- 1)
- 2)

1915 ж. соғыс барысын-
да қандай өзгерістер
болды?

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

4-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Негізгі соғыс қимылдары мен оқиғалары

Жылдары	Батыс майданы	Шығыс майданы
1914 ж.		
1915 ж.		
1916 ж.		
1917 ж.		

5-жұмыс. Карточкадағы сұрақтарға жауап беріңдер.

1-карточка

Соғысушы елдердегі әлеуметтік-экономикалық дағдарысты қалай түсінесіңдер?

2-карточка

Соғысушы елдердегі саяси дағдарыс туралы түсіндіріңдер.

6-жұмыс. Дұрыс жауабын табыңдар.

1. Антантаның басымдылығы қай жылғы соғыста анықталды:

а) 1915 ж.; ә) 1916 ж.; б) 1917 ж.?

2. 1914—1916 жж. соғыс қимылдарының барысында ... әлсіздігі байқалды.

- а) *Үштік одақтың;*
- ә) *Антанта одағының;*
- б) *Төрттік одақтың.*

7-жұмыс. Сұрақтарға жауап беріңдер.

1. Бірінші дүниежүзілік соғыстағы қандай ірі шайқастарды білесіңдер?

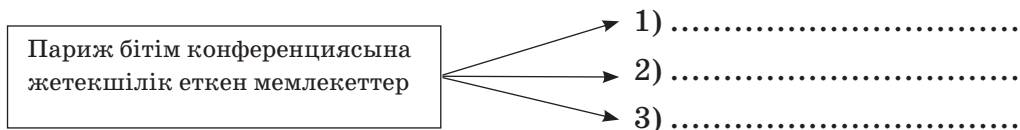
2. Жеңістің қай жақта болатынын қандай жағдай айқындады?

3. АҚШ қандай мәлімдемеге байланысты Германияға соғыс жариялады?

4. Германия және Антанта мемлекеттері арасында қашан және қай жерде бітімге қол қойылды?

§ 2. ВЕРСАЛЬ — ВАШИНГТОН ЖҮЙЕСІ

1-жұмыс. Жауап қайтарыңдар.

2-жұмыс. Мәтінмен жұмыс. Сөйлемді толықтырып жазыңдар.

1. Франция астанасына соғысқа _____ өкілдері келді.

2. Бітімшартын жасауға _____ мен _____, сондай-ақ _____ қатыстырылмады.

3. Франция _____ және _____ жерін қосып алғысы келді.

4. Германия отарларын және _____ иемденген _____ бөлісуде _____ мен _____ арасында келіспеушілік байқалды.

3-жұмыс. Сұрақтарға жауап қайтарыңдар.

1. Бірінші дүниежүзілік соғыстан кейін халықаралық шиеленісті реттейтін қандай жаңа құрал пайда болды? Ол қаншалықты іскер және тиімді?
2. Ұлттар Лигасы қандай мақсатпен құрылды? Қандай жағдайда оның іс-әрекеті тиімді болды?
3. Ұлттар Лигасы Кеңесінің құрамына кірген мемлекеттерді атаңдар.
4. Не себепті Ұлттар Лигасы Екінші дүниежүзілік соғысты тоқтата алмады немесе оның басталуына жол беріп қойды?

4-жұмыс. Төмендегі ұғымдар қандай мағынаны білдіреді?

Ұлттар Лигасының Ассамблеясы _____

Мандаттық жүйе _____

Репарациялық төлем _____

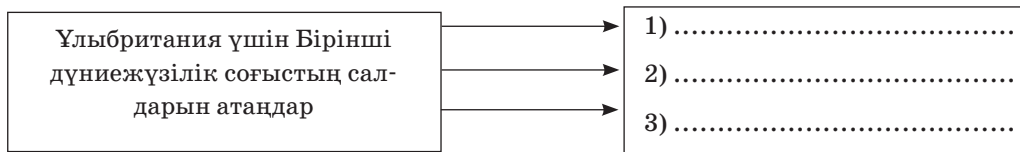
5-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

1921—1922 жж. Вашингтон конференциясы

	Келісімдердің атауы	Қатысушы мемлекеттер	Нәтижесі
1.			
2.			
3.			

§ 3. ҰЛЫБРИТАНИЯ

1-жұмыс. Жауап қайтарыңдар.

2-жұмыс. Мәтінмен жұмыс. Ағылшын үкіметінің ішкі және сыртқы саясаты туралы тақырыпшаны оқып, төмендегі сұрақтарға жауап қайтарыңдар:

1. Дэвид Ллойд Джордж үкіметі дамудың қандай жолын таңдады?
2. 1918 ж. қабылданған сайлау туралы жаңа заңдағы өзгерістерді атаңдар.
3. Әлеуметтік мәселелер қалай шешілді?
4. Ллойд Джордж үкіметінің сыртқы саясаттағы ұстанымдары қандай болды?

5. Қоспартиялық жүйе қандай өзгеріске ұшырады?
6. 1924 жылы Ұлыбританияда үкімет басына келген партияны және оның жетекшісін атаңдар.
7. Ұлыбританияда басқарушы топтар парламенттік, өркениеттік бағытта әрекет етсе, оның отарлардағы әрекеті қандай болды?
8. Ирландия мәселесі шешілді ме?
9. Ллойд Джордж және Рамсей Макдональдтың үкіметті басқаруын қалай бағалайсыңдар?
10. Л. Джордж үкіметі кезінде автономиялы мемлекеттер мәртебесін иеленген отарларды атаңдар.

3-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Соғыстан кейінгі Англияның экономикалық жағдайы

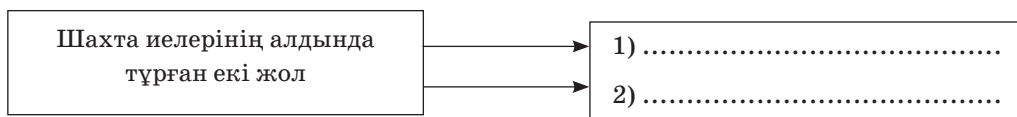
Өнеркәсіптің дамыған салалары	Өнеркәсіптің артта қалған салалары

4-жұмыс. Сұраққа жазбаша жауап қайтарыңдар.

1. 1918 жылы сайлау туралы жаңа заң қабылданды. Бұл заңның маңызды жақтарын көрсетіңдер. _____

2. Англиядағы қандай партия өкіметі немістердің сыртқы саясатын қолдады? _____

5-жұмыс. Сызбаны орындаңдар. _____

6-жұмыс. Мәліметтерді сәйкестендіріңдер.

№	Жылдар	Оқиғалар
1.	1926 ж.	Дүниежүзілік экономикалық дағдарыс
2.	1997 ж.	Р.Макдональд “ұлттық” коалициялық үкімет құрды
3.	1929 ж.	Жұмысшы табының жаппай ереуілі
4.	1931 ж.	Консерваторлар үкіметі ереуілге жол бермейтін заң шығарды
5.	1932 ж.	Парламенттік сайлауда лейбористер партиясы жеңіске жетті

§ 4. ФРАНЦИЯ

1-жұмыс. Жауап қайтарыңдар.

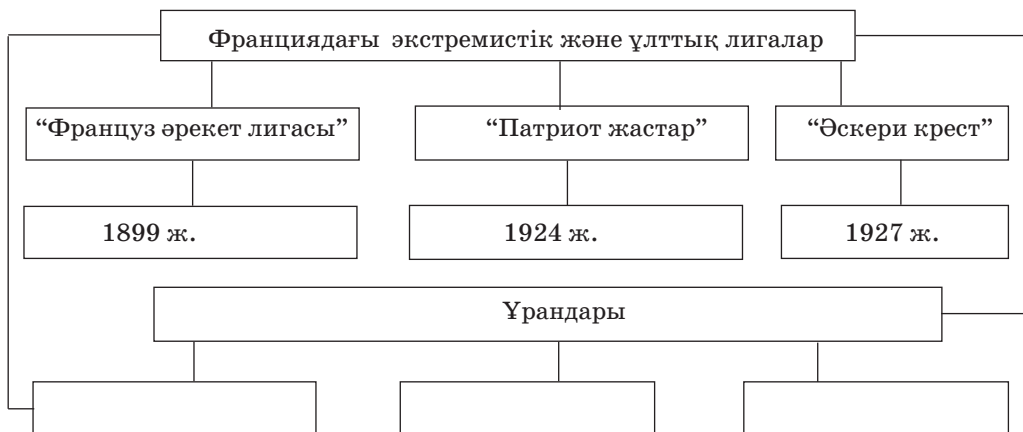
Франция үшін Бірінші дүниежүзілік соғыстың қорытындысын атаңдар	→	1)
	→	2)
	→	3)

2-жұмыс. Мәліметтерді сәйкестендіріңдер.

	Франция президенті	Сайланған жылы
1.	Александр Мильеран	1924 ж.
2.	Раймон Пуанкаре	1922 ж.
3.	Эдуард Эррио	1920 ж.

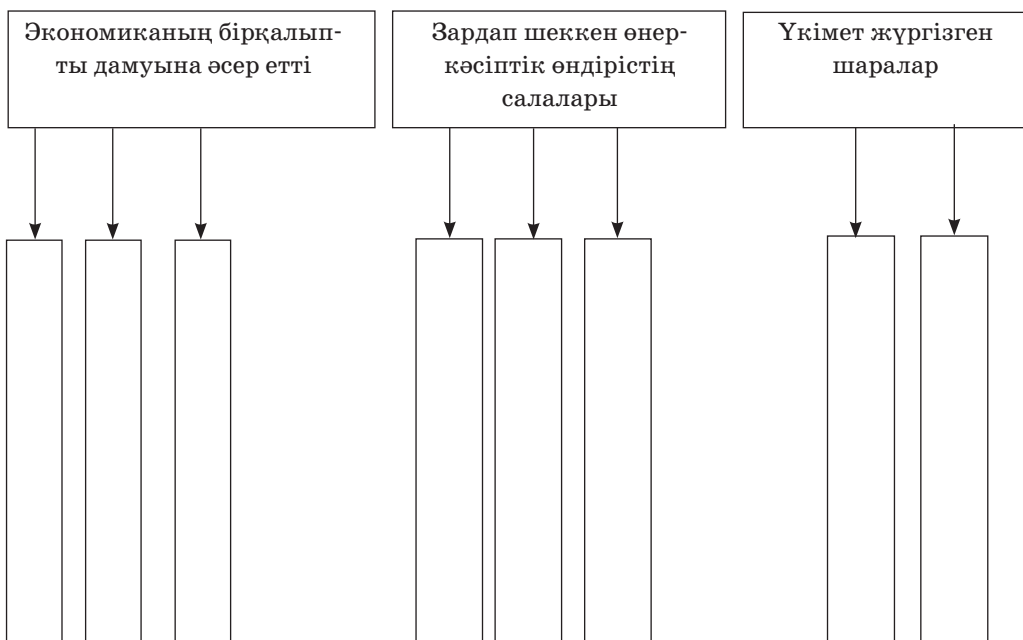
3-жұмыс. Э.Эррио басқарған солшыл блок үкіметінің А.Мильеран басқарған оңшыл блок үкіметінен қандай айырмашылығы болды?

4-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

5-жұмыс. Сызбаны толтырыңдар.

Франциядағы экономикалық дағдарыстың ерекшеліктері

6-жұмыс. Сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. Германияда билікке келген фашистер Францияда билік басында тұрақтай алмау себебі неде?

2. “Халықтық майданның” әлеуметтік және саяси құрамын анықтаңдар.

3. 1936 жылы парламент Халықтық майдан талаптарын өмірге енгізуге бағытталған жүзден астам заңдар қабылдады. Өздеріңе ұнаған заңдарды атап беріңдер.

4. “Халықтық майданның” тарихи маңызы неде?

§ 5. ГЕРМАНИЯ

1-жұмыс. Берілген даталарға байланысты болған оқиғаларды жазып шығыңдар.

1920 ж., наурыз — _____

1922 ж. соңы — _____

1923 ж., қазан — _____

1923 ж., тамыз — _____

1923 ж., 8 қараша — _____

1925 ж. — _____

1928 ж. — _____

2-жұмыс. Берілген мәтінді оқып, сұраққа жазбаша жауап қайтарыңдар.

“1920 жылы А.Гитлер Неміс жұмысшы партиясының (кейін Ұлттық-социалистік неміс жұмысшы партиясы) жиналысында 25 тармақтан тұратын бағдарламасын жариялады. Онда төмендегідей бірқатар мәселелер қарастырылды:

“Ұлы Германияны” және оның отарлық империясын құру; Версаль келісімінің шарттарын жою; коммунизммен күрес; еврейлерді азаматтық құқықтан айыру; ірі әмбебап дүкендерді тәркілеу; бағаны төмендету; “пайыздық құлдықты” жою; трестерді мемлекет меншігіне алу; ірі кәсіпорындардың кірісіне жұмысшылар мен қызметшілерді қатыстыру; халық ағарту ісі туралы; “күшті мемлекеттік үкімет” құру; буржуазиялық баспасөзді жою; жалпыға бірдей әскери міндеттілік енгізу, т.б.”

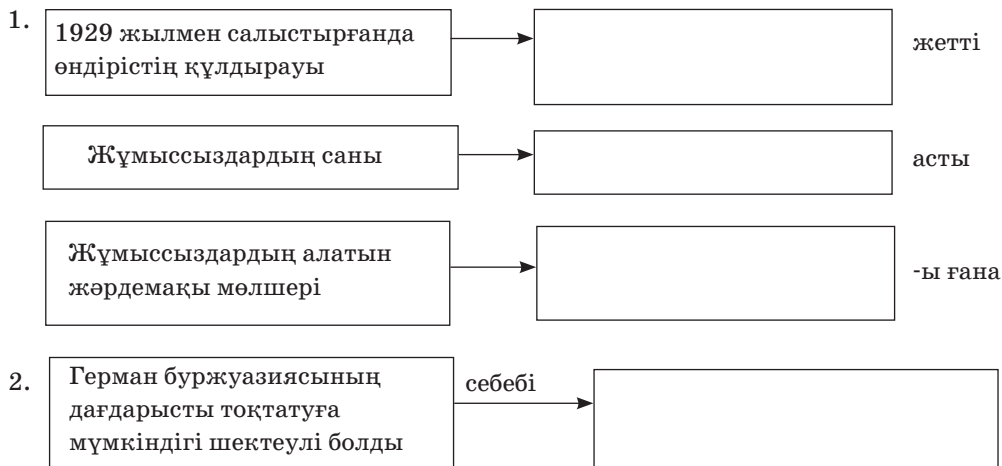
1. Бұл жоспарда қандай әлеуметтік топтардың мүдделерін бөліп көрсетуге болады? _____

2. Жеке талаптар халықтың қандай топтары мен жіктерінің қолдауына есептеліп жасалған? _____

3. Қалай ойлайсыңдар, Германия халқы бұл талаптарды неге байланысты қолдады, ол қай кезде өрістеді және қашан бәсеңдеді?

3-жұмыс. Сызбаны орындаңдар.

Экономикалық дағдарыстың Германияға әсері

4-жұмыс. Берілген сұраққа жауап жазыңдар.

1920 жыл мен 1930 жылдың басында Германияда ұлтшылдар үкімет басына қандай тарихи жағдайлардың және тәсілдердің көмегімен келуге ұмтылғанын атап көрсетіңдер.

5-жұмыс. Төмендегі сұрақтардың дұрыс жауабын белгілеңдер.

1. 1933 жылы ұлтшылдар қандай жағдайда үкімет басына келді:
- а) президент Гинденбург А.Гитлерді рейхсканцлер етіп тағайындады;
 - ә) парламент сайлауында ҰСНЖП жеңіске жетіп, үкімет құрды;
 - б) президент Гинденбург өлгеннен кейін ұлтшылдар үкімет басына келді?
2. Германияда “төртжылдық жоспар” қандай мақсатта дайындалды:
- а) мемлекеттік секторды “арийландыру” арқылы дамыту;
 - ә) Германия шаруашылығын жұмысшы күшімен қамтамасыз ету;
 - б) Германияның соғысқа дайындығын аяқтау?

6-жұмыс. Мәтінмен жұмыс. Сөйлемді толықтырып жазыңдар.

1. Елдің экономикалық күш-қуаты _____ және _____ қолында болды.

2. Экономиканы _____ Германияның _____ шығуының _____ болды.

3. 1933—1935 жж. _____ тетігінің _____ құрайтын бірқатар _____ қабылданды.

4. Экономиканың мемлекеттік секторын _____ дамытылды, ол _____ жекеменшігін _____ арқылы жүргізілді.

5. Фашистер _____ Германия Шығыстағы “ _____ ” жаулап алғанда, _____ деп сендірді.

7-жұмыс. Төмендегі терминдерге анықтама беріңдер.

“Дауэс жоспары” — _____

Гестапо — _____

СС — _____

Фюрер — _____

Рейхсканцлер — _____

§ 6. ИТАЛИЯ

1-жұмыс. 1920 жылдардың басындағы сайлау қарсаңында Италия фашистерінің және 1930 жылдардың басындағы германдық ұлтшылдардың ұрандары мен іс-әрекетін салыстырып, ортақ және ерекше белгілерін көрсетіңдер.

Елдер	Ортақ белгілері	Ерекшеліктері
1920 жылдың басындағы Италия		
1930 жылдың басындағы Германия		

5-жұмыс. Тапсырманы орындаңдар.

6-жұмыс. Өздеріңді тексеріңдер.

1. Мына есімдер сендерге таныс па? Олар қандай қызмет атқарды?

- а) Англиядағы бірінші лейбористер үкіметінің басшысы (Н. Чемберлен, Г. Поллит, Р. Макдональд, У. Черчилль);
- ә) 1933 жылы қаңтардан бастап Германияның рейхсканцлері (П. Гинденбург, А. Гитлер, Г. Геринг, Ф. Эберт);
- б) Италиядағы фашистік диктатураның басшысы (И. Виктор-Эммануил, Д. Маттеотти, Б. Муссолини);
- в) Франциядағы “Халықтық майдан” үкіметінің бірінші басшысы (Э. Даладье, М. Торез, Л. Блюм).

§ 7. КЕҢЕС ОДАҒЫ

1-жұмыс. Төменде берілген сұрақтарға жауап беріңдер.

“Әскери коммунизм” саясаты

1. “Әскери коммунизм” саясаты қандай төтенше шаралар енгізді? Себебін көрсетіңдер.

2. “Әскери коммунизм” саясатының басты бағыты қандай болды?

3. Азық-түлік салғыртына шаруалар қалай қарады? _____

4. Азық-түлік салғырты қалай іске асырылды? _____

5. “Әскери коммунизм” деп неге атады? _____

2-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Соғыстан бейбіт өмірге өту кезеңіндегі елдің ішкі және сыртқы жағдайы

Ішкі жағдайдың қиыншылықтары	Сыртқы жағдайдың қиыншылықтары

3-жұмыс. Сызбаны толтырыңдар. Төменде берілген жылдар ішінде болған оқиғаларды тұсына жазыңдар.

1918—1920 жж.	
1918—1921 жж.	
1918 ж., 28 маусым	

4-жұмыс. Көрсетілген тапсырманы салыстырып жазыңдар.

	“Әскери коммунизм” саясаты	Жаңа экономикалық саясат
1.	Азық-түлік салғыртын енгізу	
2.	Қала мен ауыл-село арасындағы азық-түлікті тікелей айырбастау	
3.	Жерді жалға беруге, ауыл шаруашылығында жалдамалы еңбекті пайдалануға рұқсат етпеу	
4.	Сауда-саттыққа, нарыққа тыйым салу. Азық-түлік, халық тұтынатын тауарларды карточкалық, таптық принцип бойынша мемлекеттік бөлу	
5.	Ақшаның құнсыздануы салдарынан жалақыны заттандыру, мемлекеттік қызмет көрсетудің (пәтер, көлік, т.б.) тегіндігі	

5-жұмыс. Берілген сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. Индустрияландырудың басты талаптарын көрсетіңдер.
2. Қысқа мерзім ішінде жаңадан құрылған өнеркәсіп орындарын атаңдар.
3. Индустрияландыру барысында Кеңес Одағы қандай елге айналды?
4. Қазақстандағы индустрияландыру құрылыстарын атаңдар.
5. Индустрияландырудың Қазақстан сияқты ұлттық аймақтарының дамуына әсері болды ма?

6-жұмыс. Ұсынылған сұрақтардың дұрыс жауабын табыңдар.

1. КСРО-да индустрияландырудың басты көзі қандай:
 - а) шетел несиелері және инвесторлары;
 - ә) елдің ұлт аймақтарын қанау;
 - б) өз халқын қанау?
2. КСРО-дағы индустрияландырудың ерекшеліктері қандай:
 - а) ауыр өнеркәсіптің жоғары қарқынмен дамуы;
 - ә) жеңіл өнеркәсіптің екпінді дамуы;
 - б) халық шаруашылығының кешенді дамуы?
3. 1930 жылы өнеркәсіп өнімін шығару жөнінен Еуропа:
 - а) бірінші;
 - ә) екінші;
 - б) үшінші орынға шықты.

7-жұмыс. Мәтінді оқып, тоталитарлық жүйенің белгілерін торкөздерге белгілеңдер.

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	

8-жұмыс. Мына ұғымдарға анықтама беріңдер.

Тоталитарлық мемлекет — _____

Жекебасқа табыну — _____

Қуғын-сүргін — _____

ГУЛАГ ОГПУ _____

ҚарЛАГ _____

СтепЛАГ _____

АЛЖИР _____

НКВД _____

§ 8. АМЕРИКА ҚҰРАМА ШТАТТАРЫ

1-жұмыс. Жауабын жазыңдар.

Бірінші дүниежүзілік соғыстың АҚШ экономикасына әсері	→	1)
	→	2)
	→	3)
	→	4)

Бірінші дүниежүзілік соғыстың АҚШ саясатына әсері	→	1)
	→	2)
	→	3)
	→	4)

2-жұмыс. Сұраққа жауап жазыңдар.

Қалай ойлайсыңдар, неліктен 1920 жылы экономикалық тұрақтану тек қана АҚШ-та ерекше байқалды? _____

3-жұмыс. Төменде берілген сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. 1920 жылдардағы АҚШ пен Ұлыбританиядағы экономикалық тұрақтанудың сипатын салыстырып, олардың ерекше және ортақ сипаттарын кестеге жазыңдар.

Елдер	Ортақ белгілері	Ерекшеліктері
АҚШ Ұлыбритания		

2. Екі елдегі жағдайдың айырмашылықтары немен түсіндіріледі?

4-жұмыс. 1932 жылы Ф.Рузвельттің АҚШ президенті болып сайлануына қандай жағдайлар әсер етті? Ұсынылған жауаптардан өздерің дұрыс деп санағандарыңды таңдап алыңдар:

- а) Рузвельттің социалистік идеяны жақтаушы ретінде әйгілі болуы;
- ә) Рузвельт елді дағдарыстан шығарады деген үміт;
- б) бұрынғы президент Г.Гувердің саясатына сенімсіздік;

- в) Рузвельттің экономиканы мемлекеттік реттеу бағыты;
- г) Рузвельттің сыртқы саяси бағыты;
- д) Рузвельттің жекебасының тартымдылығы;
- е) Рузвельттің сайлау қарсаңындағы науқанға қомақты қаржы салуы оған қарсыластарынан асып түсуіне мүмкіндік берді;
- ж) басқа факторлар.

5-жұмыс. Дұрыс жауабын белгілеңдер.

1. Соғыстан кейінгі дүниежүзі елдерінің болашағына байланысты бағдарламаны ұсынған АҚШ президенті кім:

- а) Гувер;
- ә) Рузвельт;
- б) Вильсон?

2. 1920 жылы АҚШ-та дүниежүзі бойынша өндірілетін автокөліктердің:

- а) 44% -ы;
- ә) 40% -ы;
- б) 85% -ы шығарылып жатты.

3. 1924 жылы АҚШ-тың өндіріс кәсіпорындары шығаратын өнім дүниежүзі капиталистері өндіретін өнімнің:

- а) 35% -ына;
- ә) 40% -ына;
- б) 44% -ына тең болды.

4. АҚШ-та 1929—1933 жылдардағы әлемдік экономикалық дағдарыс кезеңі қалай аталады:

- а) “Ұлы күйреу”;
- ә) “Ұлы қарсылық”;
- б) “Ұлы дағдарыс”?

5. 1932 жылы АҚШ-та:

- а) 13 млн жұмыссыздар;
- ә) 17 млн жұмыссыздар;
- б) 20 млн жұмыссыздар болды.

6. 1932 жылы өнеркәсіптік өндіріс көлемі 1919 жылға қарағанда ... қысқарды.

- а) 40% -ға;
- ә) 45% -ға;
- б) 50% -ға.

7. “Жаңа бағыттың” негізін қалаған АҚШ президенті:

- а) Гувер;
- ә) Рузвельт;
- б) Вильсон.

8. “Жаңа бағыттың” ең негізгі заңы:
- а) “Салықты азайту туралы”;
 - ә) “Өнеркәсіпті қалпына келтіру туралы”;
 - б) “Жұмыс орындарын ашу туралы”.

6-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Рузвельттің “Жаңа бағыт” саясаты (1933—1941 жж.)

“Ұлттық өнеркәсіпті қалпына келтіру” Заңы	
Ауыл шаруашылығын ретке келтіру заңы	
Әлеуметтік реформалар	
Сыртқы саясаты	
Міндеті	Экономиканы мемлекеттік тұрғыдан реттеу

I БӨЛІМДІ ҚАЙТАЛАУҒА АРНАЛҒАН ТЕСТ СҰРАҚТАРЫ

1. 1915 жылы 22 сәуірде герман әскерлері Ипр өзені түбінде нені қолданды:
 - а) химия қаруын;
 - ә) танкілерді;
 - б) авиацияны?
2. Үштік одақ не себептен өмір сүруін тоқтатты:
 - а) Германия құрамынан шықты;
 - ә) Италия құрамынан шықты;
 - б) Австро-Венгрия құрамынан шықты?
3. 1916 жылдың шілдесі мен қараша айларының арасын қамтыған шайқас қалай аталды:
 - а) “Верден қырғыны”;
 - ә) “Сена шайқасы”;
 - б) “Сомма шайқасы”?
4. 1919 жылы 18 қаңтарда ... болды.
 - а) Париж бітім конференциясы;
 - ә) Вена бітім конференциясы;
 - б) Берлин бітім конференциясы.

5. Бірінші дүниежүзілік соғыста “Шлиффен жоспары” деген нені білдіреді:
- а) Ұзақ соғыс;
 - ә) Қауырт соғыс;
 - б) Азамат соғысы?
6. Версаль — Вашингтон жүйесі бойынша Тынық мұхиттағы үстемдігін нығайтып алған ел:
- а) Жапония;
 - ә) АҚШ;
 - б) Англия.
7. 1921 жылы Ллойд Джордж үкіметінің келісімі бойынша:
- а) Англия Тынық мұхитында өз отарларынан айырылды;
 - ә) Англия Үндістанның тәуелсіздігін таныды;
 - б) Ирландия Оңтүстік және Солтүстікке бөлінді.
8. 1927 жылы Англияда қандай заң қабылданды:
- а) “Азғырушылық пен бүліншілік туралы” Заң;
 - ә) Сайлау туралы заң;
 - б) Жаппай ереуілге жол бермейтін заң.
9. 1920 жылы Франция президенті болып сайланды:
- а) Клемансо;
 - ә) Пуанкаре;
 - б) Мильеран.
10. 1934 жылы 6 ақпанда француз фашистері:
- а) Мемлекеттік төңкеріс жасады;
 - ә) Өз съездерін өткізді;
 - б) Парламентті басып алуға әрекет жасады.
11. Германияда Ұлттық-социалистік неміс жұмысшы партиясын кім басқарды:
- а) Г. Геринг;
 - ә) А. Гитлер;
 - б) И. Риббентроп?
12. Гитлер Германияда үкімет басына қай жылы келді:
- а) 1933 ж.;
 - ә) 1930 ж.;
 - б) 1929 ж.?

13. 1939 жылы қай елдер арасында “Шабуыл жасаспау туралы шартқа” қол қойылды:
- а) Германия мен Франция арасында;
 - ә) Германия мен КСРО арасында;
 - б) Германия мен АҚШ арасында?
14. Италиядағы фашистік партияны құрған кім:
- а) Оливетти;
 - ә) Маттеотти;
 - б) Муссолини?
15. 1922 жылы 28 қазанда Муссолини:
- а) Эфиопиямен соғыс бастады;
 - ә) Маттеоттиді өлтіруді ұйымдастырды;
 - б) фашистік топтарды Римге қарсы жорыққа ұйымдастырды.
16. 1935 жылы қазанда Италия қай елге басып кірді:
- а) Сомалиге;
 - ә) Эфиопияға;
 - б) Ливияға?
17. 1922 жылы 30 желтоқсанда ... жарияланды.
- а) Кеңес үкіметінің құрылуы;
 - ә) КСРО-ның құрылуы;
 - б) ЗКФСР-дың құрылуы.
18. БК(б)П-ның ХІХ съезінде қандай бағыт жарияланды:
- а) Елді ұжымдастыру;
 - ә) Елді индустрияландыру;
 - б) Елді демократияландыру?
19. АҚШ-та ҰОҚК заңының баптары негізінде еңбек қатынастары туралы акт ... қабылданды.
- а) 1930 ж.;
 - ә) 1935 ж.;
 - б) 1937 ж.
20. АҚШ-тың сыртқы саясаты қандай сипатта болды:
- а) оқшау;
 - ә) ашық;
 - б) жетекшілік?

II бөлім. 1918—1945 ЖЫЛДАРДАҒЫ АЗИЯ ЖӘНЕ АФРИКА ЕЛДЕРІ

§ 9. ЖАПОНИЯ

1-жұмыс. Бірінші дүниежүзілік соғыс кезіндегі Жапонияның ішкі және сыртқы саясатына сипаттама беріңдер:

Ішкі саясаты	→	1)
	→	2)
	→	3)
Сыртқы саясаты	→	1)
	→	2)
	→	3)

2-жұмыс. Кестедегі мәліметтерді сәйкестендіріңдер.

№	Уақыты	Оқиғалар
1	1922—1925 жж.	Ресей Шығыс Қытай теміржолын Жапонияға сатты
2	1933 ж., наурыз	Жапония Ұлттар Лигасы құрамынан шықты
3	1927 ж.	Ресейдің құрамындағы Приморье, Солтүстік Сахалин жерлері Жапония қарамағында болды
4	1941 ж. сәуір айында	Қытайға соғыс ашып, ішкі аудандарын басып алды
5	1937 ж., 7 шілде	“Үштік пакт” соғыс одағы құрылды
6	1940 ж., 27 қыркүйек	Жапония мен КСРО бесжылдық бейтараптық шартқа қол қойды
7	1945 ж., 2 қыркүйек	АҚШ-тың Пёрл-Харбор базасына шабуыл жасады
8	1941 ж., 7 желтоқсан	Жапония тізе бүкті

3-жұмыс. Герман фашизмі мен жапон милитаризмінің ішкі және сыртқы саясатын салыстырыңдар (ерекше және ортақ белгілерін көрсетіңдер). Салыстырудың нәтижесін кестеге түсіріңдер.

Ортақ белгілері	Ерекшеліктері

4-жұмыс. Сұраққа жауап жазыңдар.

1. Екінші дүниежүзілік соғыс басталар алдында және басталған кезде Жапониямен бір жақта болған мемлекеттерді атап, осы мемлекеттер арасында жасалған келісімшартты көрсетіңдер:

1) _____

2) _____

5-жұмыс. Сөйлемдерді толықтырып жазыңдар.

1. Жапон милитаристері Екінші дүниежүзілік соғыста _____

елдерін басып алды. _____ қалалары, соның ішінде, _____, т.б. қиратылып, бейбіт тұрғындар қырылды.

2. Жапонияның Тынық мұхит пен Азия аймағындағы негізгі қарсыласы _____ болды. 1941 жылы 7 желтоқсанда _____ бүкіл Тынық мұхиттағы әскери-теңіз күштері шоғырланған _____ базасына тұтқиылдан _____ крейсерлері мен _____ кемелері шабуыл жасап, жеңіске жетті.

6-жұмыс. Мына терминдердің анықтамасын жазыңдар.

Милитаризм — _____

Шовинизм — _____

1. _____

2. _____

3. _____

4-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

1920—1930 жылдардағы Кемал үкіметінің реформалары

№	Саяси өзгерістер	Әлеуметтік өзгерістер	Экономикалық өзгерістер
1			
2			
3			

5-жұмыс. Берілген жылдарда қандай оқиғалар болғанын жазыңдар.

а) Көрсетілген жылдарда қандай оқиғалар болды?

1918 — 1923 жж. _____

1920—1930 жж. _____

1911—1913 жж. _____

ә) Мына жылдары Түркияда қандай заңдар қабылданды?

1925 ж. _____

1926 ж. _____

1934 ж. _____

б) Төменде келтірілген жылдарда болған оқиғалардың маңыздылығы неде?

1923 ж., 29 қазан _____

1923 ж., 13 қазан _____

1924 ж., 3 наурыз _____

1934 ж., 24 қараша _____

1936 ж. _____

в) Берілген жылдар бойынша Екінші дүниежүзілік соғыс кезіндегі Түркияға талдау жасаңдар.

1939 ж., қыркүйек _____

1923 ж., 18 маусым _____

1924 ж., 25 маусым _____

1934 ж. _____

1936 ж., 23 ақпан _____

§ 11. ҚЫТАЙ. МОНҒОЛИЯ

1-жұмыс. Сұраққа жауап жазыңдар.

1. Париж бітім конференциясы Қытай туралы қандай шешім қабылдады?

2. Қытайдағы 1919 жылғы “4 мамыр қозғалысының” жалпыұлттық сипатта болғанын көрсетіңдер.

3. “4 мамыр қозғалысының” нәтижесі қандай болды? _____

2-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

1920—1930 жылдардағы Қытайдағы басты саяси партиялар — Гоминьдан және Қытай коммунистік партиясының айқындалмалары

Мәліметтер		Гоминьдан партиясы	Қытай коммунистік партиясы
1.	Партияның сүйенген ілімі және теориясы		
2.	Жетекшілері		
3.	Алдына қойған мақсаттары		
4.	Негізгі күрес жолдары		
5.	Партиялардың бақылауындағы аумақтардағы қайта құрулар және олар құрған үкіметтер		

3-жұмыс. Сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. Гоминьдан мен Коммунистік партиялар арасындағы алауыздықты немен түсіндіруге болады? _____

2. Бұл алауыздықтың сыртқы жағдайға әсері қандай болды?

3. 1920—1930 жылдардағы Гоминьдан мен ҚКП арасындағы қарым-қатынас қалай және қандай жағдайда қалыптасты? _____

4-жұмыс. Берілген мәтін бойынша өз пікірлеріңді жазыңдар.

1920—1930 жылдардағы Мао Цзэдунның басты тұжырымдарының бірі: “Қытай революциясындағы шешуші күш — шаруа, ал негізгі орталығы село болады” деген тезісі.

а) *Мао Цзэдунның мұндай көзқарасын қалай түсіндіруге болады?*

ә) *1920—1930 жылдардағы Қытайдағы тәуелсіздік жолындағы және революциялық күрестегі халықтың әртүрлі топтары мен жіктерінің (зиялы қауым, буржуазия, жұмысшы, шаруа, қолөнерші, т.б.) рөлін қалай бағалар едіңдер?*

5-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

1925—1927 жылдардағы ұлттық революция

Революцияның қозғаушы күштері	Міндеті	Жеңілу себебі

6-жұмыс. Қытай коммунистері біртұтас майдан үшін саяси-өлеуметтік қағидаларының кейбір бағыттарын өзгертуге өзір екенін білдірді. Оларға талдау жасаңдар.

7-жұмыс. Жауабын жазыңдар.

1924—1940 жылдардағы Моңғолия

1924—1940 жж. экономикалық реформалар	→ 1)
	→ 2)
	→ 3)
	→ 4)
	→ 5)
1924—1940 жж. асыра сілтеу әрекеттері	→ 1)
	→ 2)
	→ 3)
	→ 4)
	→ 5)

§ 12. ИРАН. АУҒАНСТАН

1-жұмыс. Кестедегі деректерді сәйкестендіріңдер.

№	Жылдар	Оқиғалар
1	1943 ж., 9 қыркүйек	Ағылшын — КСРО келісімшарты
2	1919 ж., 9 тамыз	Гилян Республикасы жарияланды
3	1941 ж., 25 тамыз	Гилянда Кеңес республикасы жарияланды
4	1941 ж., 12 шілде	Иранның солтүстігіне — КСРО, ал оңтүстігіне ағылшын әскерлері енгізілді
5	1921 ж., 4 тамыз	Иран елі ағылшындардың “қамқорлығына” алынды
6	1920 ж., 5 маусым	Иран Германияға соғыс жариялады

2-жұмыс. Жауабын жазыңдар.

Реза шах үкіметінің экономикалық саясаты	→ 1)
	→ 2)
	→ 3)
	→ 4)

3-жұмыс. Сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. “Шахривар оқиғасының” дамуына не себеп болды? _____

2. Неліктен Иранның сыртқы жағдайы күрделі болды? _____

3. Екінші дүниежүзілік соғыс жылдарында Иран қай одақты жақтады?

4-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Ауғанстанда жүргізілген Аманулла хан реформалары

Әлеуметтік өзгерістер	Экономикалық өзгерістер	Әскери өзгерістер

5-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Сұрақтар	Иран	Ауғанстан
Ұлт-азаттық қозғалыс қайсы елдің үстемдігіне қарсы бағытталды?		
Қандай елдермен сыртқы байланысын жүргізді?		
Дүниежүзілік соғыс қарсаңында билік басында қандай топтар тұрды?		

6-жұмыс. Нәдір хан кезіндегі іс-шараларды атаңдар.

1. _____

2. _____

§ 13. ҮНДІСТАН

1-жұмыс. Бірінші дүниежүзілік соғыс кезіндегі Үндістан және Қазақстан халықтарының жағдайын салыстырып, ұқсастықтарын атап көрсетіңдер.

2-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Үндістандағы ұлт-азаттық қозғалыс

Кезеңдері	Ерекшеліктері	Талаптары

3-жұмыс. Тапсырманы орындаңдар.

Екінші дүниежүзілік соғыс кезінде Ұлыбритания Үндістанның қолдауына үміт артты. Ал бұған Үндістандағы саяси партиялар қандай көзқараста болды?

а) *ҮҮК-нің көзқарасы* _____

ә) *Мұсылман Лигасының көзқарасы* _____

б) Үндістан коммунистік партиясының көзқарасы _____

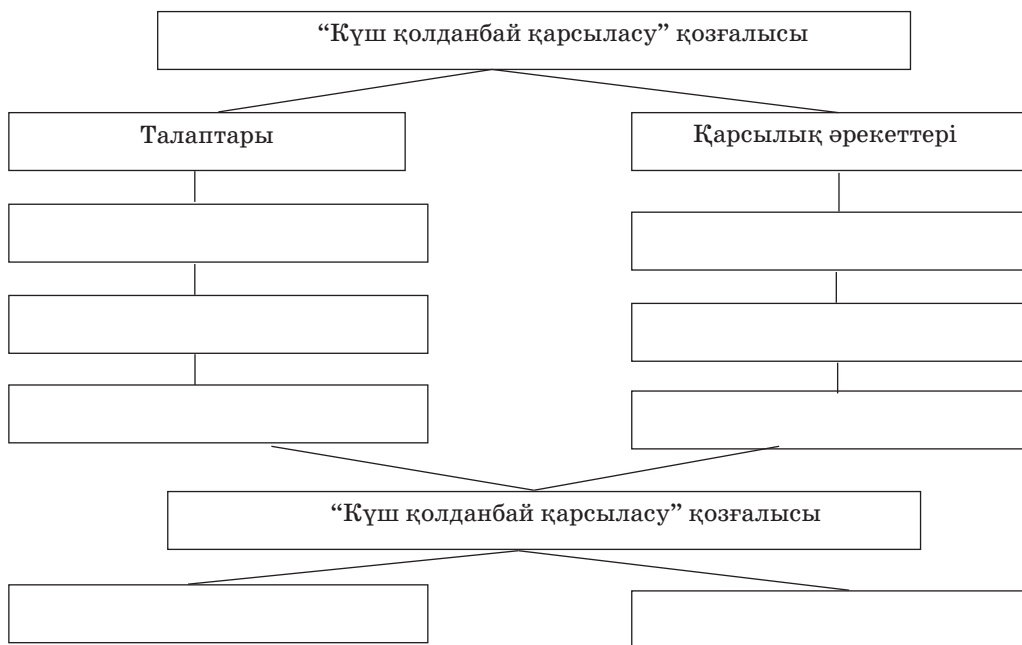
4-жұмыс. Үнді ұлттық конгресі (ҮҰК) партиясы жетекшілерінің аты-жөнін анықтап, төмендегі сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. Осы адамдар туралы не білесіңдер? _____

2. Оларды қандай ортақ мақсат біріктірді? _____

3. Олардың азаттық қозғалыстағы айрықша еңбегін атаңдар.

5-жұмыс. Сызбаны орындаңдар.

6-жұмыс. Ұғымдарға түсінік жазыңдар. Төмендегі ұғымдар қандай мемлекеттің тарихымен байланысты және қандай мағынаны білдіреді?

Тұз жорығы — _____

Кеңес аудандары — _____

Ұлт-азаттық қозғалыс — _____

Біртұтас антижапондық майдан — _____

§ 14. АЗИЯ ЖӘНЕ АФРИКАДАҒЫ АРАБ ЕЛДЕРІ

1-жұмыс. Дұрыс жауабын белгілеңдер.

1. Англия мен Францияның Сайкс-Пико келісімінде көздеген мақсаты:
 - а) *Стамбұл мен бұғаздарды өзіне қарату;*
 - ә) *Палестина мен Иракқа протектораттығын орнату;*
 - б) *Араб жерлерін өзара бөлісу.*
2. Сан-Ремо келісімі бойынша:
 - а) *Араб жерлерін бөліске салды;*
 - ә) *Англия мен Франция — Сирия, Ливан және Палестина Иракқа өз протектораттығын орнатты;*
 - б) *Ресей Стамбұл мен бұғаздарды өзіне қаратты.*
3. 1919 жылы көтеріліс болған Латакия ауданы қай елдің протектораты еді:
 - а) *Англияның;*
 - ә) *Францияның;*
 - б) *Ресейдің?*

2-жұмыс. Ұғымдардың анықтамасын жазыңдар.

Протекторат тәртібі — _____

Мандаттық жүйе — _____

Дәстүр — _____

Әмірлік — _____

Мәліктік — _____

3-жұмыс. Төменде берілген оқиғаларды “уақыт сызығына” ретімен орналастырыңдар:

1919

1920

1923

1928

1930

1939

- а) Сириядағы Латакия ауданындағы халық көтерілісі;
- ә) Иракта мандатты мойындаған мәліктік құрылды;
- б) Трансиордания әмірлігі құрылды;
- в) Сирияның тәуелсіздігі жариялады;
- г) Ирактың тәуелсіздігі жарияланды;
- ғ) Марокко ұлттық комитеті құрылды.

4-жұмыс. Төменде көрсетілген елдердегі ұлт-азаттық қозғалыстарға қысқаша сипаттама беріңдер.

Марокко — _____

Алжир — _____

Тунис — _____

Египет — _____

5-жұмыс. Сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. Тәуелсіздік күресін батыл жүргізген Араб елдерін атаңдар.

2. Республика орнаған Араб елдерін атаңдар.

3. Қандай ел Конституциялы монархияға айналды?

6-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Араб елдерінің ұлт-азаттық қозғалысы

Елдер	Ұлт-азаттық қозғалыстары	Ұлт-азаттық қозғалыстың нәтижесі

§ 15. ЕКІНШІ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК СОҒЫС

1-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Соғыстың себебі	Соғыстың сипаты	Соғысушы елдердің мақсаты

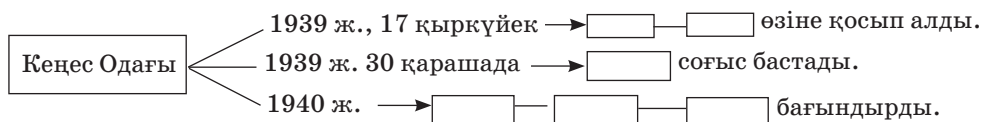
2-жұмыс. Сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. Батыс Еуропаның бірқатар тарихшыларының тұжырымдауынша: “Екінші дүниежүзілік соғыстың басты себебі — алдағы 10 жылда өзара шабуыл жасаспау жөніндегі 1939 жылғы кеңес-герман пактісі”, — дейді, осы тұжырыммен келісесіңдер ме?

2. Неліктен фашистік Германияның Польшаға шабуылы Екінші дүниежүзілік соғыстың басы болып саналды?

3. Бірқатар американдық тарихшылар КСРО-ға қарсы гитлерлік “қауырт соғыс” (блицкриг) жоспарының күйреуін тек үш жағдаймен байланыстырады: А. Гитлердің әскери және саяси қателігі; КСРО аумағының үлкендігі және табиғат жағдайының қолайсыздығы; Кеңес Одағына Батыс державалары тарапынан көмек көрсетілді. Гитлерлік “блицкригтің” күйреу себебін сендер қалай түсіндірер едіңдер?

3-жұмыс. Сызбаны орындаңдар.

4-жұмыс. Берілген жылдары Германия басып алған елдерді жазыңдар.

1939 ж., 1 қыркүйек _____

1940 ж., 9 сәуір _____

1940 ж., 10 мамыр _____

1940 ж., 14 мамыр _____

1940 ж., 22 маусым _____

1941 ж., сәуір _____

5-жұмыс. Сұраққа жауап беріңдер.

1. Үштік пактіге қосылған елдерді атаңдар — _____

2. Бейтараптықты сақтаған елдерді атаңдар — _____

3. 1941 ж. жазында Англияда қай елдердің эмигранттық өкіметтері болды? _____

4. КСРО-ға қарсы Германия жағында соғысқа қандай елдердің әскерлері қатысты? _____

5. Қандай шайқастар соғыстың түбірлі өзгерістерін айқындады?

6-жұмыс. Төменде ұсынылып отырған жоспарларға қысқаша түсінік жазыңдар (қосымша құжат пайдалану арқылы).

“Ақ жоспар” — _____

“Теңіз арыстаны” жоспары — _____

“Барбаросса” жоспары — _____

“Қауырт соғыс” (блицкриг) жоспары — _____

7-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Халықаралық конференциялар

Конференциялар	Қатысушы державалар	Қаралған мәселелер

8-жұмыс. Картаны пайдаланып талдау жасаңдар.

1. Гитлердің “қауырт соғыс” жоспарын күйреткен кеңес әскерлерінің қарсы шабуылына сипаттама беріңдер.

2. “Қазақстан тарихы” (9-сынып) оқулығын пайдаланып, қазақстандықтар ерлікпен ұрыс жүргізген аудандарды атаңдар.

II БӨЛІМДІ ҚАЙТАЛАУҒА АРНАЛҒАН ТЕСТ СҰРАҚТАРЫ

1. Жапон милитаризмінің негізгі ұйымдастырушысы кім болды:
 - а) Император;
 - ә) Танака;
 - б) Князь Каноэ?
2. 1937 жылы 7 шілдеде Жапония қай елге қарсы “үлкен соғыс” бастады:
 - а) Қытайға;
 - ә) Кореяға;
 - б) Үндіқытайға?
3. “Үштік пакт” аталған соғыс одағын қай елдер құрды:
 - а) Венгрия, Италия, Жапония;
 - ә) Жапония, Италия, Германия;
 - б) Германия, Венгрия, Жапония?
4. Қытайда 1919 жылы “4 мамыр қозғалысы” неден басталды:
 - а) саудагерлердің ереуілдерінен;
 - ә) студенттердің ереуілдерінен;
 - б) жапон тауарларына бойкот жариялаудан?
5. 1921 жылы сәуірде кім Қытай Республикасының президенті болып жарияланды:
 - а) Ли Дачжао;
 - ә) Дэн Сяопин;
 - б) Сунь Ятсен?
6. Қандай оқиға 1925—1927 жылдары Бүкілқытайлық революцияға түрткі болды:
 - а) “30 мамыр қозғалысы”;
 - ә) “4 мамыр қозғалысы”;
 - б) Чан Кайши террор жүргізді?

7. Моңғол Халық партиясының ұйымдастырушысы болған кім:
- а) Чойбалсан;
 - ә) Цеденбал;
 - б) Сухэ-Батор?
8. Моңғол Халық Республикасы қай жылы құрылды:
- а) 1921 ж.;
 - ә) 1924 ж.;
 - б) 1928 ж.?
9. Үнді Ұлттық конгресінің белгілі жетекшісі болған кім:
- а) Б.Тилак;
 - ә) М.Ганди;
 - б) Д.Неру?
10. 1916 жылы Үндістанда:
- а) мемлекеттік төңкеріс болды;
 - ә) М.Ганди “Тұз жорығын” бастады;
 - б) ұлт-азаттық қозғалыс басталды.
11. Азаматтық бойсұнбаушылық қозғалысы екінші рет қай жылы болды:
- а) 1922 ж.;
 - ә) 1930 ж.;
 - б) 1933 ж.?
12. Иранда Көшек хан төңірегіне жиылған партизан жасақтарын кім деп атады:
- а) шляндар;
 - ә) энземилер;
 - б) жыңғылдықтар?
13. 1920 жылы 5 маусымда қай ел республика болып жарияланды:
- а) Гилян республикасы;
 - ә) Хорасан республикасы;
 - б) Парсы республикасы?
14. Иранда Реза хан Пехлеви үкіметі қай салаға көп көңіл бөлді:
- а) теміржол мен тасжолдар салуға;
 - ә) жұмыссыздықты жоюға;
 - б) шекараны нығайтуға?

15. Түркияның тәуелсіздігі жарияланған жыл:
- а) 1920 ж.;
 - ә) 1918 ж.;
 - б) 1922 ж.
16. 1921 жылы Сакария өзенінің бойындағы шайқаста түрік армиясы ... талқандады.
- а) ағылшын басқыншыларын;
 - ә) грек басқыншыларын;
 - б) болгар басқыншыларын.
17. 1905 жылы М.Кемал ... саяси үйірмесін құрды.
- а) “Жас түріктер”;
 - ә) “Ватан”;
 - б) “Құқық қорғау қоғамы”.
18. Мандат тәртібі сақталған Сирия республикасы қай жылы өмірге келді:
- а) 1925 ж.;
 - ә) 1930 ж.;
 - б) 1927 ж.?
19. 1930 жылы тәуелсіздігін жариялаған Араб елі:
- а) Ливан;
 - ә) Иран;
 - б) Ирак.
20. 1939 жылы кеңес әскері қай елге соғыс әрекетін бастады:
- а) Финляндияға;
 - ә) Эстония, Литва, Латвияға;
 - б) Польшаға?
21. Не себептен Ұлттар Лигасы КСРО-ны өзінің құрамынан шығарып тастады:
- а) Германияны қолдады;
 - ә) Батыс Украинаның жерін өзіне қосып жіберді;
 - б) Финляндияға қарсы соғыс әрекетін бастады?
22. “Азат Франция” патриоттық қозғалысын кім құрды:
- а) Эррио;
 - ә) Петен;
 - б) де Голль?

23. 1941 жылдың жазына қарай Германия мен Италия қанша елді басып алды:
- а) Еуропаның 10 мемлекетін;
 - ә) Еуропаның 12 мемлекетін;
 - б) Еуропаның 15 мемлекетін?
24. “Барбаросса” жоспары бойынша КСРО-ны гитлершілдер қанша уақытта жаулап алуға жоспарлады:
- а) 1 жыл ішінде;
 - ә) жарты жыл ішінде;
 - б) 8—10 апта ішінде?
25. Мәскеу түбіндегі шайқас қашан болды:
- а) 1941 жылы желтоқсанда;
 - ә) 1942 жылы қазанда;
 - б) 1941 жылы шілдеде?
26. 1942 жылы 1 қаңтарда 26 мемлекет қандай құжатқа қол қойды:
- а) Бейтараптық туралы келісімге;
 - ә) Біріккен Ұлттар Декларациясына;
 - б) Әскери көмек туралы келісімге?
27. Сталинград түбіндегі шайқаста қанша фашистік дивизия талқандалды:
- а) 150 фашистік дивизиясы;
 - ә) 80 фашистік дивизиясы;
 - б) 100-ден астам фашистік дивизиясы?
28. 1945 жылы ақпанда қандай тарихи оқиға болды:
- а) Мәскеу конференциясы;
 - ә) Тегеран конференциясы;
 - б) Қырым конференциясы?
29. Фашистік Германияның сөзсіз тізе бұғуі актісіне қашан қол қойылды:
- а) 1945 жылы 9 мамырда;
 - ә) 1945 жылы 2 қыркүйекте;
 - б) 1945 жылы 8 мамырда?
30. Екінші дүниежүзілік соғыс Жапонияның тізе бұғуімен аяқталды. Қай жылы:
- а) 1945 жылы 2 қыркүйекте;
 - ә) 1945 жылы 2 қазанда;
 - б) 1945 жылы 2 шілдеде?

**III бөлім. XX ҒАСЫРДЫҢ ЕКІНШІ ЖАРТЫСЫНДАҒЫ
ЕУРОПА ЖӘНЕ АМЕРИКА ЕЛДЕРІ**

§ 16. ҰЛЫБРИТАНИЯ

1-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

**Ұлыбританиядағы лейбористер және консерваторлар партияларының
1945—2000 жылдардағы саясаты**

Мәліметтер	Лейбористер	Консерваторлар
Билікте болған жылдары		
Жетекшілері		
Сайлау алдындағы жобалары		
Әлеуметтік-экономикалық және саяси шаралары		
Сыртқы саяси қызметі		

2-жұмыс. Жауабын жазыңдар.

М.Тэтчер үкіметінің экономикалық саясатының бағыттары	→ 1)
	→ 2)
	→ 3)
	→ 4)

3-жұмыс. Қазақстан мен Ұлыбритания арасындағы байланысқа баспасөз, теледидар материалдарын, т.б. құжаттарды пайдаланып сипаттама беріңдер.

4-жұмыс. Дұрыс жауабын белгілеңдер.

- 1945 жылы 5 шілдеде Ұлыбританияның премьер-министрі болып кім сайланды:
 - Черчилль;
 - Эттли;
 - Иден?

2. 1946 жылы У. Черчилльдің Фультон қаласындағы сөзі ... жол ашты.
- а) Ұлыбританиядағы экономикалық реформаларға;
 - ә) БҰҰ-ның құрылуына;
 - б) “Қырғиқабақ соғысқа”.
3. НАТО әскери-саяси одағы қашан құрылды:
- а) 1949 ж.;
 - ә) 1947 ж.;
 - б) 1946 ж.?
4. Г.Вильсонның қабылдаған жоспары қалай аталады:
- а) толық еңбекпен қамтамасыз ету;
 - ә) баға мен кіріс саясаты;
 - б) өндірісті құнсыздану арқылы өсіру саясаты?
5. Э.Хит басқарған үкіметтің экономикалық саясаты өндірістің дамуын үдетумен сипатталды, бұл саясат:
- а) жұмыссыздар санын өсірді;
 - ә) экономиканың өсуіне әкелді;
 - б) фунт стерлингтің өсуіне әкелді.
6. Маргарет Тэтчерді кім деп атады:
- а) “Темір леди”;
 - ә) “Консерватор леди”;
 - б) “Болат леди”?
7. Ағылшын-аргентина тартысы болған жыл:
- а) 1980 ж.;
 - ә) 1981 ж.;
 - б) 1982 ж.
8. Дж. Мейджор кабинетінің көрнекті жетістігі деп мойындалды:
- а) ҚХР мен сауда-экономикалық байланысы;
 - ә) Гонконг мәселесі бойынша ҚХР-мен ымыраға келу;
 - б) әскери-саяси салалардағы мәселені жөнге келтіруі.
9. Энтони Блэр басқарған лейбористер ... үкіметті басқарды.
- а) 1997—2006 жж. дейін;
 - ә) 1997—2007 жж. дейін;
 - б) 2001—2006 жж. дейін.

§ 17. ФРАНЦИЯ

1-жұмыс. Мына төмендегі сұрақтарға жауап жазыңдар:

1. Бірінші және Екінші дүниежүзілік соғыстан кейінгі Франция жағдайының ұқсастығы мен айырмашылығы неде? _____

2. Уақытша үкімет тәртібі кезеңінде жүргізілген әлеуметтік-экономикалық реформалардың маңызы қандай? _____

3. Төртінші республика кезінде парламенттің өкілеттілігі қандай болды? _____

2-жұмыс. Сұрақтарға жауап жазыңдар.

Президент Ш. де Голльдің алдына қойған сыртқы саясаттағы негізгі бағыттары қандай болды?

а) *Отарлар туралы* _____

ә) *Елдің қауіпсіздігі туралы* _____

б) *Еуропаның қауіпсіздігі туралы* _____

в) Дүниежүзіндегі шиеленістер туралы _____

г) Т.б. _____

3-жұмыс. Франция республикалары басшыларының атын атап, билікте болған кезеңдерін төмендегі сызбаға жазыңдар. (Өткен материалды және құжатты пайдалану арқылы.)

Бірінші республика	
Екінші республика	
Үшінші республика	
Төртінші республика	

4-жұмыс. Франциядағы Бесінші Республиканың президенттері:

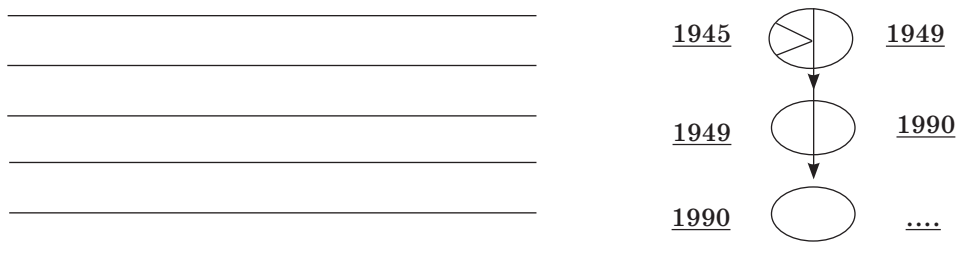
Жылдар	Президенттер
1958—1969	
1969—1974	
1974—1981	
1981—1988	
1988—1995	
1995—2007	
2008—2012	

5-жұмыс. Франция мен Қазақстан арасындағы қатынас туралы білетіндеріңді жазыңдар.

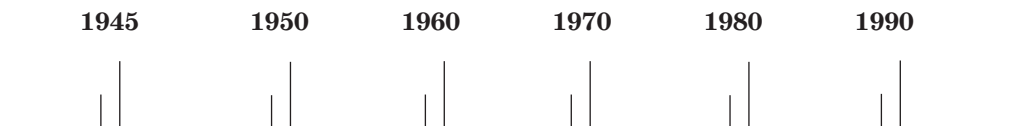
§ 18. ГЕРМАНИЯ ФЕДЕРАТИВТІК РЕСПУБЛИКАСЫ

1-жұмыс. Оқулық мәтінін оқып, сызбаға түсінік жазыңдар.

Германияның мемлекеттік және аумақтық тұтастығы

2-жұмыс. “Уақыт сызығына” ГФР-дің ХДО және ГСДП партияларының өкімет басында болған кезін белгілеңдер (үлгі бойынша):

Аталған партиялардың көрсетілген жылдардағы саяси жетекшілерін жазыңдар.

3-жұмыс. Жауабын жазыңдар.

Германияны біріктірудің мүмкіндіктері	→ 1)
	→ 2)
	→ 3)
	→ 4)

4-жұмыс. Дұрыс жауабын белгілеңдер.

1. Германияда ақша реформасы қай жылы болды:
 - а) 1946 ж.;
 - ә) 1947 ж.;
 - б) 1948 ж.?
2. Халықаралық Нюрнберг сотында нацистік және әскери қылмыскерлер қай жылы жауапқа тартылды:
 - а) 1945 ж.;
 - ә) 1946 ж.;
 - б) 1947 ж.?
3. Германдық “экономикалық ғажаптың” алғышарттық негізі:
 - а) өндіріске жаңа техниканы енгізу;
 - ә) ауыр өнеркәсіпті дамыту;
 - б) “Маршалл жоспары” бойынша АҚШ-тан көмек алу.
4. Германия Г. Кольдің басқару (1982—1998 жж.) кезеңінде ... әлемде екінші орынға шықты.
 - а) жылдық ішкі өнім өндірудің көлемі бойынша;
 - ә) ғылыми жаңалықтарды енгізуде;
 - б) кен байлықтарын игеру жағынан.
5. “Темір канцлер” деп кімді атады:
 - а) Г.Коль;
 - ә) В.Брандт;
 - б) Г.Шмидт?
6. 1961 жылдың 13-14 тамызында:
 - а) Берлин қабырғасы тұрғызылды;
 - ә) Германияны біріктіру басталды;
 - б) Германия екіге бөлінді.
7. Қай жылдың 9 қарашасында “Берлин қабырғасы” қиратылды:
 - а) 1988 ж.;
 - ә) 1989 ж.;
 - б) 1990 ж.?

8. ГФР-мен жақындасу үшін Бірлестік келісімшартының жоспарын жариялады:
- а) Гельмут Коль;
 - ә) Ханс Модров;
 - б) Гельмут Шмидт.
9. Екі Германияның бірігуі қашан іске асырылды:
- а) 1990 ж., 3 мамыр;
 - ә) 1990 ж., 3 қазан;
 - б) 1990 ж., 3 қыркүйек?
10. Біріккен Германияны басқаруды өз қолында ұстады:
- а) Герхард Шредер;
 - ә) Гельмут Коль;
 - б) Гельмут Шмидт.
11. ГФР Қазақстан Республикасының тәуелсіздігін мойындап, дипломатиялық қатынас орнатқан кез:
- а) 1991 ж., желтоқсан;
 - ә) 1992 ж., желтоқсан;
 - б) 1993 ж., желтоқсан.

5-жұмыс. Сәйкестікке келтіріңдер.

Германия басшылары

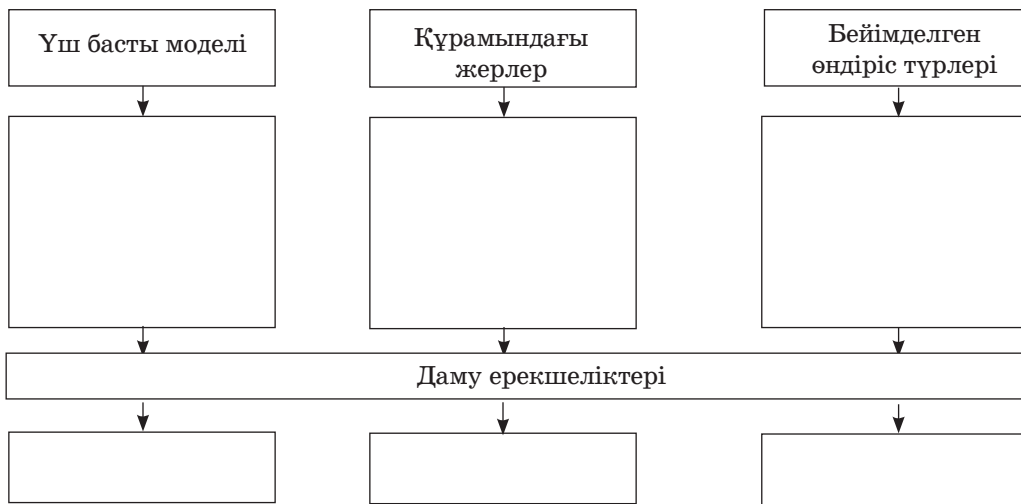
1. Гельмут Коль	а) 1998—2006 жж.
2. Герхард Шредер	ә) 2006—2012 жж.
3. Ангела Меркель	б) 1990—1998 жж.

§ 19. ИТАЛИЯ

1-жұмыс. Сұраққа жауап қайтарыңдар.

1. 1946 ж. 2 маусымда өткен референдумда халық қандай мемлекеттік құрылысты таңдады?
2. Жаңа Конституцияны дайындауға өз үлестерін қосқан партияларды атаңдар және Конституция қашан күшіне енді?
3. ХДП жетекшісі де Гаспери құрған төрт партия үкіметінің құрамындағы партияларды атаңдар.

2-жұмыс. Сызбаны орындаңдар.

3-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

№	Құрамындағы партиялар	Үкімет құрған жылдары	Жетекшілері
1.	Солшыл орталықшылдар		
2.	Оңшыл орталықшылдар		

4-жұмыс. Сәйкестікке келтіріңдер.

1. Спадолинни және Б. Кракси	→	а) 1996—2001 жж.
2. С. Берлускони		ә) 1996 ж., сәуір
3. Ламберто Дини		б) 1992 ж.
4. Р. Проди		в) 1994, 2001, 2008 жж.
5. Р. Проди және М. Д. Алама		г) 1994 ж. соңы

5-жұмыс. ГФР және Италияның 1950 жылдардағы дамуының (“экономикалық ғажап”) себептерін салыстырыңдар.

Елдер	Ортақ белгілер	Ерекшеліктері
ГФР		
Италия		

6-жұмыс. Сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. Италияның саяси тұрақсыздығының себептері қандай?

§ 20-21. ОРТАЛЫҚ ЖӘНЕ ОҢТҮСТІК-ШЫҒЫС ЕУРОПА ЕЛДЕРІ

1-жұмыс. Сұрақтарға жауап беріңдер.

1. Шығыс Еуропа елдерін атаңдар және Кеңес армиясының неміс фашистерін осы елдердің аумағында талқандауы олардың ішкі даму үрдісіне қалай әсер еткенін айтыңдар.

2. Индустрияландыру қай салалардың дамыту мүмкіндіктерін қысқарту есебінен жүргізілді?

3. Шығыс Еуропа елдері неліктен жаңа ғылыми революциялық өзгерістерді қабылдай алмайтын күйде болды?

4. Еуропа өркениеті дамуының табиғи-тарихи үрдісіне қайшы келген жүйені атап, себебін түсіндіріңдер.

2-жұмыс. Сәйкестікке келтіріңдер.

Шығыс Еуропа елдерінде болған көтерілістер

1. Польша	а) 1956 ж.
2. ГДР	ә) 1968 ж.
3. Венгрия	б) 1953 ж.
4. Чехословакия	в) 1953 ж.

Сұрақ: Көтерілістер қалай басып-жаншылды?

3-жұмыс. 1989—1991 жж. демократиялық қозғалыстар нәтижесінде мемлекет басына келген жетекшілерді сәйкестендіріп жазыңдар.

Чехословакия _____

Польша _____

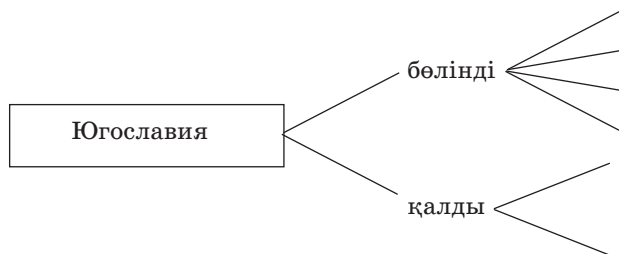
Болгария _____

Румыния _____

4-жұмыс. Мәтінмен жұмыс. Шығыс және Оңтүстік-Шығыс Еуропа елдеріндегі экономикалық өзгерістер.

Мемлекеттер	Реформалардың нәтижелері

5-жұмыс. Сызбаны орындаңдар.

6-жұмыс. Төменде берілген жылдарға байланысты болған оқиғаларды жазып шығыңдар.

1991 ж., желтоқсан _____

1992 ж., наурыз _____

1992 ж., сәуір _____

1995 ж., қараша _____

1999 ж., наурыз—сәуір _____

2008 ж., ақпан _____

7-жұмыс. Кестені орындаңдар.

“Бейбітшілік жолындағы серіктестік” бағдарламасы бойынша
НАТО құрамында кірген мемлекеттер

Мемлекеттер	Жылдары

8-жұмыс. Мына ұғымдар нені білдіреді және қай жылы, қайсы елдің тарихына байланысты айтылды?

“Берлин қабырғасы” — _____

“Прага көктемі” — _____

“Тобыр өкіметі” — _____

Оңды-солды тербелістер — _____

Ұлттық және этностық қақтығыстар — _____

9-жұмыс. Кескін картаға Шығыс Еуропа елдеріндегі революция уақыттарын белгілеп, сұрақтарға жауап беріңдер.

1. Шығыс Еуропада оқиғалардың жедел дамуын немен түсіндіруге болады?

2. 1989—1990 жылдардағы Шығыс Еуропадағы оқиғаларды қалай бағалайсыңдар? _____

§ 22. КЕҢЕС ОДАҒЫ. РЕСЕЙ ФЕДЕРАЦИЯСЫ

1-жұмыс. Қосымша құжаттарды пайдаланып кестені толтырыңдар. Гитлерлік агрессияның кеңес халқына әкелген материалдық шығынын белгілеңдер.

Шығын	Саны
Қаза тапқан кеңес адамдары	
Қираған қала	
Село және елді мекендер	
Өнеркәсіптік кәсіпорындар	
Шахталар	
Теміржол шақырымдары	
Егіс алқаптары	
Барлық материалдық шығын	

2-жұмыс. Сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. Соғыстан кейін қандай шектеулер алынып тасталды? _____

2. Кеңес Одағының шекарасында қандай өзгерістер болды? _____

3. Жөнсіз қудалауға ұшыраған көрнекті кино қайраткерлері мен сазгерлерді атаңдар. _____

4. Соғыстан кейінгі қайта құрулар кімнің есімімен байланысты болды? _____

5. Қандай ғылым салалары шындыққа жанаспайды деп есептелді?

6. Қандай ғылым салалары алдыңғы шепке шықты? _____

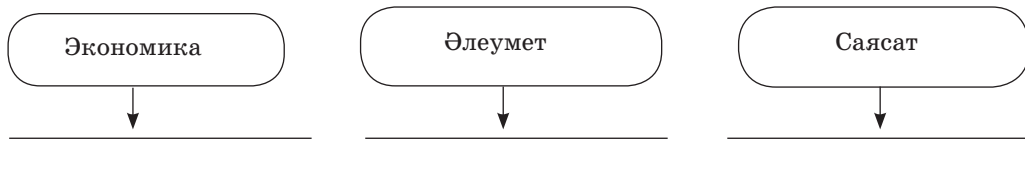
3-жұмыс. Сызбаны орындандар.

Елдің ішкі құрылысында іске асырылған жеңілдіктер

A staircase diagram consisting of eight horizontal rectangular boxes of decreasing length from top to bottom, arranged in a descending staircase pattern. Each box is intended for a student to write an internal reform.

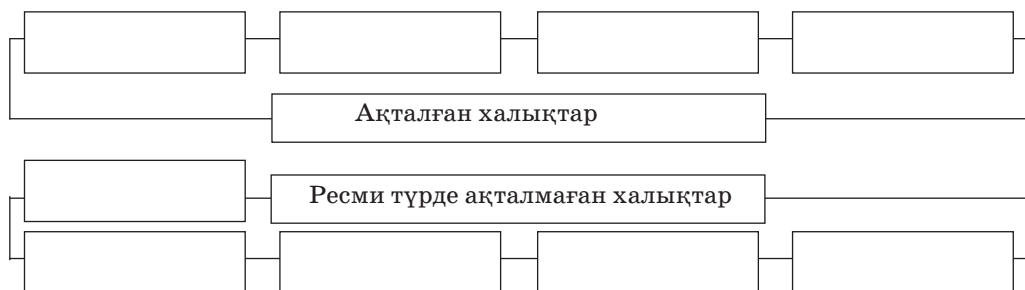
4-жұмыс. Жауабын жазыңдар.

КОКП-ның XX съезінің алқа қойған міндеттері

5-жұмыс. Сызбаны орындаңдар.

1957 ж. қуғын-сүргінге ұшырағандарды ақтау

6-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Кеңес үкіметіндегі И.В.Сталин және Н.С.Хрущевтың тұсындағы басшылықты салыстырыңдар.

Кімнің тұсында	Ұқсастығы	Айырмашылығы
И.В.Сталин тұсында		
Н.С.Хрущев тұсында		

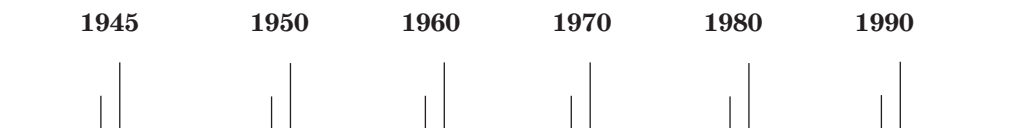
7-жұмыс. Ұғымдарға анықтама беріңдер:

Репарация (өтемақы) — _____

Репрессия (қуғын-сүргін) — _____

Реабилитация (ақтау) — _____

8-жұмыс. “Уақыт сызығына” төменде берілген оқиғаларды орналастырыңдар (үлгі бойынша):

- а) “Космополиттерді құдалау” науқаны басталды;
- ә) “Жекебасқа табынушылық және оның зардаптары туралы” қаулы бекітілді;
- б) Юрий Алексеевич Гагарин ғарышқа ұшты;
- в) Ауғанстанға кеңес әскерлері енгізілді;
- г) Қазақстанда Желтоқсан оқиғасы болды;
- ғ) КСРО өмір сүруін тоқтатты.

9-жұмыс. Өз білімдеріңді тексеріңдер. Кеңес Одағы тарихындағы мына адамдардың қатары неліктен бірге аталынады? Бұл есімдерді не біріктіретінін көрсетіңдер.

- а) *Б.Н. Ельцин, Л.Кравчук, С.Шушкевич;*
- ә) *И.В.Сталин, Н.С.Хрущев, Л.И.Брежнев;*
- б) *Пракофьев, Хачатурян, Мурадели;*
- в) *А.Т. Твардовский, Е.Евтушенко, Э. Казакович.*

10-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Беловеж келісімі

№	Қатысушы елдер	Ел басшылары	Келісім жасалды
1.			
2.			
3.			

Ашхабад келісімі

№	Қатысушы елдер	Ел басшылары	Келісім жасалды
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығының құрылуы
(Қосылған мемлекеттерге (+), қосылмағандарына
(-) белгісін қойыңдар)

КСРО	ТМД 1991 ж.	ТМД 1996 ж.	ТМД 1998 ж.
Ресей			
Украина			
Қазақстан			
Белоруссия			
Қырғызстан			
Өзбекстан			
Грузия			
Армения			
Әзірбайжан			
Молдова			
Тәжікстан			
Түрікменстан			
Латвия			
Литва			
Эстония			

11-жұмыс. Сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. ТМД-ның құрылуы мен қалыптасуына зор үлес қосқан ел басшысы кім? (Хрестоматия, 9-сынып.) _____

2. 1993 жылы ТМД қатарында қанша мемлекет болды? _____

3. 1996 жылы 29 наурыздағы келісім қалай аталады? _____

4. 1998 жылы 28 сәуірде Мәскеуде бекітілген бағдарламаның маңызы қандай? _____

5. 1999 жылы Одақтың атқарушы басшысы болып кім тағайындалды? _____

6. Мемлекетаралық экономикалық комитет ұйымының Бас кеңесі қай қалада орналасқан? _____

§ 23. АМЕРИКА ҚҰРАМА ШТАТТАРЫ

1-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

АҚШ президенттері (1945 жылдан бастап)

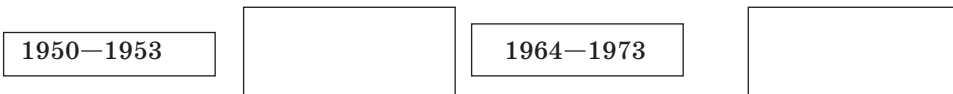
Республикалық партия	Жылдар	Демократиялық партия	Жылдар

2-жұмыс. Жауабын жазыңдар.

Реконверсияның маңызды мәселелері	→ 1)
	→ 2)
	→ 3)
	→ 4)

3-жұмыс. Сызбаны толтырыңдар.

АҚШ-тың соғыстарға қатысуы

4-жұмыс. Берілген ұғымдардың мағынасын түсіндіріңдер:
“Маршалл жоспары” — _____

“Қырғиқабак соғыс” — _____

“Реконверсия” — _____

“Нәсілдік кемсітушілік” — _____

“Стратегиялық шабуыл қаруы” (ОСВ-1, ОСВ-2) — _____

5-жұмыс. Сұраққа жауап беріңдер.

а) 1947 ж. қабылданған Тафт-Хартли заңы кәсіподақтарға тиімді болды ма?

ә) Мемлекеттің шаруашылық өмірін қолдарында ұстаған ірі корпорацияларды атаңдар.

б) 1960 ж. нәсілдік кемсітушілікке қарсы қозғалыстар нәтижелі болды ма?

в) 1979 ж. қандай келісім жасалды?

6-жұмыс. Бұл американдық азаматтар қандай салада, қандай істерімен белгілі болды?

Д.Эйзенхауэр _____

М.Л.Кинг _____

Нил О' Армстронг _____

Д.Кеннеди _____

Р.Рейган _____

7-жұмыс. АҚШ-тың мына кезеңдердегі сыртқы саясатына сипаттама беріңдер. Қандай сипаттар және көріністер жеке онжылдықтар үшін анықтаушы болды?

1950 ж. _____

1960—1970 жж. _____

1980 ж. _____

1990—2000 жж. _____

8-жұмыс. Төменде көрсетілген оқиғалар АҚШ-тың қайсы президенттері кезінде болғанын жазып көрсетіңдер.

1. Әділетті бағыт _____

2. АҚШ-тың жоғарғы сотының мектептегі нәсілшілдік Конституцияға сәйкес емес деген шешім қабылданды _____

3. Жаңа дәуір бағыты _____

4. Кедейшілікпен күрес _____

5. Стратегиялық шабуыл қаруын (ОСВ-1) шектеу туралы уақытша келісім _____

6. Саясаты төмен бағаланған _____

7. 1983 ж. АҚШ экономикасын дағдарыстан шығарған _____

8. Екі мемлекеттің (АҚШ—КСРО) стратегиялық қару-жарағының үштен бір бөлігін қысқарту туралы келісімшарт туралы заң _____

9. Міндетті дәрігерлік сақтандыру туралы заң _____

10. АҚШ мүддесін қорғауда тайсалмай әскери күштерін жұмсап, дүниежүзінде Америка үстемдігін тұрақтандыруға тырысты _____

11. 2011 жылы желтоқсанда АҚШ әскерлерінің Ирактағы әскери іс-әрекеттерінің ресми тоқтатындығын жария етті _____

9-жұмыс. АҚШ қазіргі кезде әртүрлі салада — экономикада, әскери салада, халықаралық қатынаста, т.б. жетекші орында жиі аталады. Мұндай бағалау немен түсіндіріледі? Жетекшілікке қалай жетуге болады деп ойлайсыңдар?

10-жұмыс. АҚШ—Қазақстан байланысы туралы БАҚ-тан материалдар жинап әкеліп, хронологиялық кесте жасаңдар.

ІІІ БӨЛІМДІ ҚАЙТАЛАУҒА АРНАЛҒАН ТЕСТ СҰРАҚТАРЫ

1. 1945—1951 жылдары Ұлыбритания үкіметін басқарған лейбористік партия жетекшісі:
 - а) У.Черчилль;
 - ә) К.Эттли;
 - б) А.Иден.
2. Ұлыбританияда атом бомбасын жасау туралы шешім қабылданған жыл:
 - а) 1946 ж.;
 - ә) 1948 ж.;
 - б) 1950 ж.
3. Маргарет Тэтчердің Ұлыбритания үкіметін басқарған уақыты:
 - а) 1951—1964 жж.;
 - ә) 1964—1970 жж.;
 - б) 1979—1990 жж.
4. 1946 жылғы жаңа Конституция бойынша Францияның мемлекеттік басқару формасы:
 - а) Парламенттік республика;
 - ә) Президенттік республика;
 - б) Конституциялы монархия.
5. Франциядағы Төртінші Республика кезеңі:
 - а) 1944—1946 жж.;
 - ә) 1946—1958 жж.;
 - б) 1958—1969 жж.

6. 1960 жылы Франциядан тәуелсіздік алған отарларының саны:
- а) 10;
 - ә) 12;
 - б) 14.
7. Герман Федеративтік Республикасы құрылды:
- а) 1949 ж., 7 қыркүйек;
 - ә) 1945 ж., 7 қыркүйек;
 - б) 1949 ж., 7 қазан.
8. Герман Федеративтік Республикасында К.Аденауэрдің үкімет басқарған уақыты:
- а) 1945—1949 жж.;
 - ә) 1949—1963 жж.;
 - б) 1963—1979 жж.
9. 1982—1995 жж. аралығындағы ГФР-дің үкімет басшысы:
- а) К.Аденауэр;
 - ә) В.Брандт;
 - б) Г.Коль.
10. “Алға, Италия!” саяси тобының жетекшісі:
- а) С.Берлускони;
 - ә) А.Моро;
 - б) Ф.Руттели.
11. Италияда “Солтүстік Лига” тобының жетекшісі:
- а) У. Босси;
 - ә) Ф.Руттели;
 - б) С.Берлускони.
12. Италияда “Таза қолдың” тергеу тізіміне қанша адам ілінді:
- а) 10 мыңнан астам;
 - ә) 15 мыңнан астам;
 - б) 20 мыңнан астам?
13. 1968 жылғы Прага көктемі атты қозғалыс болған ел:
- а) Польша;
 - ә) ГДР;
 - б) Чехословакия.

14. 1999—2000 жылдары дүниежүзі назарын ... аударды.
- а) Косоводағы албандар тағдыры;
 - ә) Сербия мен Хорватия арасындағы әскери қақтығыстар;
 - б) Югославияның бөлшектелуі.
15. 1950 жылы маусымда АҚШ:
- а) Кубаға қарсы соғыс бастады;
 - ә) Корея соғысына кірісті;
 - б) Мексикаға қарсы интервенция бастады.
16. Сталиннің жекебасқа табынушылығын айыптап, оның зардаптары жою қайда қаралды:
- а) КОКП-ның XIX съезінде;
 - ә) КОКП-ның XX съезінде;
 - б) КОКП-ның XXII съезінде?
17. 80-жылдардың ортасында Кеңес Одағында басталған реформалар қалай аталады:
- а) Жариялылық;
 - ә) Қайта құру;
 - б) Жеделдету?
18. АҚШ-тағы реконверсия дегеніміз —
- а) бейбіт өмірге көшу;
 - ә) кәсіподақтардың құқығын реттеу;
 - б) кедейшілікпен күрес.
19. Джон Кеннедидің Латын Америкасы елдеріне жәрдемдесу жоспары қалай аталады:
- а) “Әділетті одақ”;
 - ә) “Даму жолындағы одақ”;
 - б) “Ізгі көрші” саясаты?
20. АҚШ пен КСРО арасында стратегиялық қаруларды (ОСВ-2) шектеу туралы келісім ... жасалды.
- а) 1969 ж.;
 - ә) 1979 ж.;
 - б) 1987 ж.

IV бөлім. XX ҒАСЫРДЫҢ ЕКІНШІ ЖАРТЫСЫНДАҒЫ — XXI ҒАСЫРДЫҢ БАСЫНДАҒЫ АЗИЯ ЖӘНЕ АФРИКА ЕЛДЕРІ

§ 24. ЖАПОНИЯ

1-жұмыс. Мәтінмен жұмыс. Сөйлемді құрастырыңдар.

1. Потсдам келісіміне орай елді _____
басып алды.

2. Сахнаға _____ , _____ ,
_____ партиялар келді.

3. Либералдық және _____ партиялар
АҚШ-тың _____ мен _____
бағытты ұстанды.

4. Әскери қылмыскерлерді _____ үшін
_____ халықаралық _____ өз жұмысын
_____ жылдан астам жүргізді.

2-жұмыс. Сұрақтарға жауап қайтарыңдар.

1. 1946—1949 жж. жүргізілген аграрлық реформаның нәтижесі
болды ма?

2. Жапония экономикасының тез дами бастауының қайнар көзін
атаңдар.

3. Қандай әдістерді қолдану жапон экономикасын зор жетістіктерге
жеткізді?

3-жұмыс. Төменде көрсетілген жылдардағы үкімет құрамындағы
партиялар мен жетекшілерін жазыңдар.

Жылдар	Партиялар	Жетекшілері
1. 1993 ж., көктем		
2. 1996 ж., қаңтар		
3. 1998 ж., 31 желтоқсан		
4. 2000 ж., көктем		
5. 2001 ж., сәуір		
6. 2003 ж., қараша		
7. 2006 ж., қыркүйек		
8. 2009 ж.		
9. 2011 ж., жаз		
10. 2012 ж. соңы		

4-жұмыс. Дұрыс жауабын белгілеңдер.

1. 1951 ж. қыркүйекте Сан-Франциско қаласында бітімге қол қойылғаннан кейін Жапония ...
 - а) басқа елдермен қатынас жасауға ерікті болды;
 - ә) басқа елдермен қатынас жасау шектеулі болды;
 - б) басқа елдермен қатынас жасауды Одақтас Кеңес белгіледі.
2. Жапония Кореядағы соғысты сылтауратып:
 - а) ұлттық қауіпсіздік корпусын құрды;
 - ә) ядролық қару жасауға кірісті;
 - б) жаппай қару-жарақ шығара бастады.
3. Жапония мен АҚШ арасындағы 1960 ж. шартта:
 - а) Америка жауынгері жапон сотына берілмейтін болды;
 - ә) Америка жауынгері жапон сотына берілетін болды;
 - б) Одақтас Кеңес қарайтын болды.
4. КСРО мен Жапония арасындағы араздықты тоқтату және дипломатиялық қатынасты қалпына келтіру туралы Декларация қабылданды:
 - а) 1954 ж.;
 - ә) 1956 ж.;
 - б) 1972 ж.
5. 1978 ж. Жапонияның қайсы елмен арақатынасы реттеліп, бітімге қол қойды:
 - а) КСРО-мен;
 - ә) Қытаймен;
 - б) АҚШ-пен?
6. Жапония жоғары дамыған елдердің шебінде болды. Қандай топта мүше болды:
 - а) Батыс елдері;
 - ә) Азия елдері;
 - б) Оңтүстік және Шығыс Азия елдері?
7. 2011 ж. жер сілкінісі елдің ішкі өнімін ... қысқартты.
 - а) 1,5—2% -ға;
 - ә) 2,5—3% -ға;
 - б) 2-3% -ға.

5-жұмыс. Сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. Қазіргі кездегі монархиялық елдерді атаңдар. Бұл елдерде король және королева қандай рөл атқарады? _____

2. Қазіргі Жапония қоғамындағы императордың орны мен рөлін қалай түсіндіруге болады? _____

3. Соғыстан кейінгі Жапонияда экономикалық ұран “тек қана экспортты дамыту” болды. Қазіргі Жапония үшін бұл ұранның маңызы қандай? _____

6-жұмыс. 1947 жылы Жапония конституциясының 9-бабына сәйкес халықаралық дау-дамайды шешудің құралы ретінде соғыстан және әскер, флот ұстаудан бас тартты. Үкімет бұған қосымша “үш ядролық принципін”: ядролық қаруларды өндірмеу, ұстамау және тасымалдамауды енгізді (Хрестоматия, 9-сынып).

а) Бұл ереже қандай тарихи оқиғадан кейін қабылданды? Оның маңызы неде? _____

ә) Қазіргі жапондықтар конституцияны қайта қарау және 9-бабын алып тастау жөнінде жиі ұсыныстар айтады. Мұны қалай түсіндірер едіңдер? _____

7-жұмыс. Кестені толтырыңдар. Біліміңді тексер.

Жапонияның сыртқы саясаты

	АҚШ-қа байланысты	Ресейге байланысты	Қытайға
Екінші дүниежүзілік соғысқа дейінгі			
Екінші дүниежүзілік соғыстан кейінгі			

8-жұмыс. Баспасөз материалдары, т.б. қосымша құжаттарды пайдаланып Жапония мен Қазақстан арасындағы қатынасқа сипаттама беріңдер:

а) *экономика саласында* _____

ә) *сауда саласында* _____

б) *мәдени, т.б. салаларда* _____

§ 25. ТҮРКИЯ

1-жұмыс. Берілген жылдарда Түркияда қандай оқиғалар болғанын жазыңдар.

а) Қандай заңдар қабылданды?

1945 ж. _____

1946 ж. _____

1947 ж. _____

ә) Сыртқы саясатта қандай оқиғалар болды?

1950 ж. _____

1952 ж. _____

1954 ж. _____

2-жұмыс. Сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. 1951—1954 жылдарда жарияланған заңдардың Түркия экономикасына қандай әсері болды? _____

2. Демократиялық партия үкіметінің саясаты неліктен халыққа жақпады? _____

3. 1970—1980 жылдар Түркия тарихындағы ең қиын кезеңдердің бірі болғанын түсіндіріңдер. _____

3-жұмыс. Ұғымдарға түсінік беріңдер.

“Түркия моделі” _____

“Жаса, өндірі, өзгеге сат!” — _____

“Өзгерістердің атасы” — _____

“Ашық экономика” — _____

4-жұмыс. Сәйкестендіріңдер.

1. Демократиялық партияның басшысы

а) Т. Озал

2. “Отан — Ана” партиясының басшысы

ә) Д. Баяр

3. Солшыл демократиялық партияның басшысы

б) Б. Әджевит

5-жұмыс. Сызбаны толтырыңдар.

Тұрғыт Озалдың экономиканы
жандандыру шаралары

→ 1)

→ 2)

→ 3)

→ 4)

6-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Қазақстан — Түркия қарым-қатынастары

2003 жылғы екі ел Президенттерінің кездесуінде қол қойылған құжаттар	Түркияның Қазақстанға берген несиелік мөлшері

7-жұмыс. Тарихтағы белгілі адамдар. Бұл есімдердің бір-бірімен байланысын атап көрсетіңдер.

Т.Озал, С.Демирел, Н.Назарбаев. _____

§ 26. ИРАН. АУҒАНСТАН

1-жұмыс. Дұрыс жауабын белгілеңдер.

- Соғыстан кейін Ираннан қай мемлекеттің әскері шығарылды:
 - КСРО, Англия, Германия;
 - КСРО, Англия, АҚШ;
 - КСРО, Англия, Франция?
- Мұнай қоймаларын (АИМК) мемлекет меншігіне алу неге қажет болды:
 - Иранға компания көп салық төлеп тұрды;
 - Иранға компанияның төлеген салығы өте аз болды;
 - Компанияға тиімді болды?
- “Ұлттық мұнай кәсіпорындарын тәркілеу” заңы қашан жарияланды:
 - 1949 ж., 15 наурыз;
 - 1951 ж., 20 наурыз;
 - 1953 ж., 15 наурыз?
- “Ұлттық мұнай кәсіпорындарын тәркілеу” заңын не үшін қабылдады:
 - Ағылшындардың қарсылығын бәсеңдету үшін;
 - Иран халқының наразылығын басу үшін;
 - Ағылшын-Иран мұнай компаниясының үстемдігін жою үшін?

2-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Ирандағы “Ақ революция”

Әрекеті	Себептері	Барысы	Нәтижесі

3-жұмыс. Иран мемлекетінің саяси қоғамдық өмірін сипаттап жазыңдар.

а) 1970—1980 жылдар арасы _____

ә) 1980—1990 жылдар арасы _____

б) ХХІ ғасырдың басы _____

4-жұмыс. Қазақстан — Иран арасындағы қатынастар. Белгіленген жылдарда қай елдің басшысының ресми сапары болды?

а) 1992 жылы →

ә) 1993 жылы →

б) 1999 жылы →

5-жұмыс. Сызбаны орындаңдар.

Мұхамед Хатами кезіндегі

ішкі саясат

сыртқы саясат

6-жұмыс. Төменде берілген жылдарға байланысты болған Ауғанстандағы оқиғаларды жазып шығыңдар.

1947 ж. _____

1950 ж. _____

1973 ж. _____

1978 ж. _____

1979 ж. _____

1989 ж. _____

7-жұмыс. Сұрақтарға жазбаша жауап беріңдер.

1. 1978 жылғы 27 сәуірдегі саяси оқиғаның революция деп анықталуын түсіндіріңдер. _____

2. КСРО әскерінің ауған жеріне енгізілуін заңды деп айтуға бола ма?

3. КСРО әскері шығарылғаннан кейін де Ауғанстандағы соғыс әрекеттері тоқталмай, одан әрі жалғасты. Себебін түсіндіріңдер. _____

4. 1992 жылы 28 сәуірде М.Наджибулла басқарған коммунистік үкімет құрылғаннан кейін де ондағы жағдайдың тұрақталмауының себебі неде? _____

8-жұмыс. Сәйкестікке келтіріңдер.

1	1992 ж., 28 маусым	Х. Карзай президент ретінде сайланды
2	1992 ж. бастап	Көпұлтты қарулы күштер Ауған жерінен кетуі жоспарланды
3	1996 ж., қыркүйек	М. Наджибулла үкімет басынан кетті
4	2004 ж., 2009 ж.	Азамат соғысы басталды
5	2011 ж.	Талибтер Кабулды басып алды

§ 27. ҚЫТАЙ ХАЛЫҚ РЕСПУБЛИКАСЫ. МОҢҒОЛИЯ

1-жұмыс. “Уақыт сызығына” төменде берілген оқиғаларды орналастырыңдар:

1945 1950 1960 1970 1980 1990

- а) Қытай Халық Республикасының жариялануы;
- ә) ҚХР Конституциясы қабылданды;
- б) “Мәдени революцияның” басталуы;
- в) Қытайдағы кең түрдегі экономикалық реформа;
- г) Қытай мен КСРО арасындағы қарым-қатынас дұрысталды;

ғ) Қазақстан мен Қытайдың мемлекеттік шекарасы жөніндегі қосымша келісім.

2-жұмыс. XX ғасырдың екінші жартысындағы Қытай тарихының негізгі кезеңдерін көрсетіңдер. Қандай принциптерге байланысты кезеңдерге бөлінеді, бір кезең екіншісінен несімен ерекшеленеді?

3-жұмыс. Төменде берілген ұғымдардың мағынасын анықтап жазыңдар.

“Зор секіріс” — _____

“Мәдени революция” — _____

“Халық коммуналары” — _____

“Ашық аймақтар” — _____

“Буржуазия ықпалына түсті” — _____

4-жұмыс. Қытайдағы 1970—1990 жж. экономикалық реформалардың іске асырылуына дем берген қайраткерлерді атаңдар.

5-жұмыс. Дұрыс жауабын белгілеңдер:

1. Әлемдегі сан жағынан ең ірі партия қай елде:
 - а) Қытайда;
 - ә) Үндістанда;
 - б) Ресейде?
2. 1992 жылғы 3 қаңтардан бастап Қытай ... дипломатиялық қатынас орнатты.
 - а) Ресеймен;
 - ә) Қазақстанмен;
 - б) Үндістанмен.
3. Шанхай ынтымақтастық ұйымы (ШЫҰ) қашан құрылды:
 - а) 2000 ж.;
 - ә) 2002 ж.;
 - б) 2001 ж.?
4. Шанхай ынтымақтастық ұйымының штаб-пәтері қай қалада орналасқан:
 - а) Шанхай;
 - ә) Гонконг;
 - б) Пекин?
5. Қытай 2011 жылы ЖІӨ бойынша әлемде нешінші орынға шықты:
 - а) 2 орынға;
 - ә) 3 орынға;
 - б) 4 орынға?
6. Қытайды ірі табыстарға жеткізген экономикалық жаңартулар қанша уақытқа созылды:
 - а) 40 жылға;
 - ә) 35 жылға;
 - б) 30 жылға?

6-жұмыс. Сұраққа жауап жазыңдар.

1. ҚХР Тайвань мәселесін шешу жолдарын қандай қағидаға сәйкес негіздеуде? _____

2. ҚХР Гонконгке өз үстемдігін қашан орнатты? _____

7-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Моңғолияның даму жолдарын салыстырыңдар

Капиталистік емес жолмен даму кезеңі	Қазіргі даму жолы

8-жұмыс. Моңғолия мемлекеттік қайраткерлерінің есімдерін атаңдар.

9-жұмыс. Дұрыс жауабын белгілеңдер.

- Қазіргі Моңғолияда парламент қалай аталады:
 - Ұлы Мемлекеттік Хурал;
 - Ұлы халық Хуралы;
 - Ұлы Құрылтай?
- Моңғолия қазіргі кезеңде қандай саясатты жақтайды:
 - қосылмаушылық саясаты;
 - елдің қорғанис қабілетін нығайту;
 - “Ашық есік саясаты”?

§ 28. ҮНДІСТАН. ПӘКСТАН

1-жұмыс. Кестені толтырыңдар (еске түсіру).

Тәуелді Үндістандағы саяси партиялар	Олардың бағдарламалары

2-жұмыс. Сұраққа жауап жазыңдар. Англия үкіметі Үндістанды екі мемлекетке бөлді. Оның салдары қандай болды? _____

3-жұмыс. Соғыстан кейінгі Үнді буржуазиясына сипаттама беріңдер. _____

4-жұмыс. Сұраққа жауап беріңдер.

1. Үнді одағында экономикалық дағдарыс неліктен тәуелсіздік алғаннан кейін өрістеді? _____

2. Мемлекеттік сектор өнеркәсіптің қандай салаларын қамтыды?

3. Бірінші бесжылдықта қандай саланы дамыту көзделді?

4. Екінші бесжылдықта қай саланы дамытуға көңіл бөлінді?

5-жұмыс. Үндістан экономикасында жекеменшік капиталы елеулі орын алатын елдерді атаңдар.

6-жұмыс. Сызбаны орындаңдар.

Үнді ұлттық монополистік топтары	→ 1)
	→ 2)
	→ 3)
	→ 4)

7-жұмыс. Кестені толтырыңдар:

а) Үндістан Ұлттық конгресі;

ҮҰК-ның жетекшілері	Билікте болған жылдары

ә) ҮҰК-ге қарсы (оппозиция) партиялар.

Құрылған жылдары	Партиялардың аталуы

8-жұмыс. Сызбаны орындаңдар.

Үнді ұлттық монополистік топтары	→ 1)
	→ 2)
	→ 3)
	→ 4)

9-жұмыс. Раджив Ганди билігі кезіндегі елдің ішкі жағдайына сипаттама беріңдер.

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____

10-жұмыс. Қазақстан — Үндістан арасындағы байланыстарға сипаттама жазыңдар. _____

§ 29. АЗИЯДАҒЫ АРАБ ЕЛДЕРІ

1-жұмыс. Сәйкестендіріңдер.

Ливандағы әр топтың саяси өмірдегі алатын орны:

1. Марониттерге	а) Парламент;
2. Шииттерге	ә) Президент;
3. Сүнниттерге	б) Премьер-министр.

2-жұмыс. Сұраққа жауап жазыңдар.

1. Араб әлеміндегі ең алғашқы республикалар _____

2. Бағдад пактін құруға қатысқан ел _____

3. Соғыстан кейін Иорданияда қандай өзгеріс болды, қандай елге айналды? _____

4. 1945—1952 жылдардан кейін Египет қандай елге айналды? _____

5. 1947 жылғы БҰҰ-ның Палестина туралы қабылдаған шешімі кімдердің наразылығын тудырды? Неліктен? _____

3-жұмыс. Берілген жылдарда қандай оқиғалар болды?

1956 ж. — _____

1961 ж. — _____

1958 ж. — _____

1963 ж. — _____

1967 ж. — _____

4-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Азиядағы Араб елдері

Республикалы	Монархиялы елдер

5-жұмыс. Түсіндіріп беріңдер.

1. Таяу Шығыс жанжалының шығуына не себеп болды? _____

2. Араб елдері мен Израиль арасындағы соғыстарды реттеу жолдары неге нәтиже бермей отыр? _____

6-жұмыс. Ұғымдарға түсінік жазыңдар.

“Эйзенхауэр доктринасы” — _____

“Социалистік бағдардағы даму жолы” — _____

“Кэмп-Дэвид процесі” — _____

“Палестинаны азат ету ұйымы” — _____

“Шөл дала бораны” — _____

7-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Африкадағы Араб елдері

Елдер	Бұрын қайсы елге тәуелді болды?	Қай кезде, қандай жолмен тәуелсіздікке жетті?

8-жұмыс. Дұрыс жауабын белгілеңдер.

1. Мына елдердің қайсысында монархия тәртібі орнаған:
 - а) Тунис;
 - ә) Марокко;
 - б) Алжир?
2. Республикалық тәртіп орнаған елдерді көрсетіңдер:
 - а) Тунис, Марокко;
 - ә) Марокко, Алжир;
 - б) Тунис, Судан, Алжир.
3. Тәуелсіздік алғаннан кейін қайсы ел социалистік бағыт ұстанды:
 - а) Алжир;
 - ә) Марокко;
 - б) Ливия?
4. 1989 жылы Араб Мағрибінің Одағы қайсы елдің бастамасымен құрылды:
 - а) Ливия;
 - ә) Судан;
 - б) Тунис?

9-жұмыс. Сәйкестікке келтіріңдер. Араб елдері және олардың басшылары:

1. Алжир

а) И. Хасан;

2. Тунис

ә) З. А. Бин Али;

3. Марокко

б) А. Бутефлика.

§ 30. XX ҒАСЫРДЫҢ ЕКІНШІ ЖАРТЫСЫ — XXI ҒАСЫРДЫҢ БАС
КЕЗІНДЕГІ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР

1-жұмыс. Сызбаны толтырыңдар.

2-жұмыс. Мәтінмен жұмыс. Көрсетілген жылдарда болған қақтығыстарды жазыңдар.

1974 ж. — _____

1958 ж. — _____

1967 ж. — _____

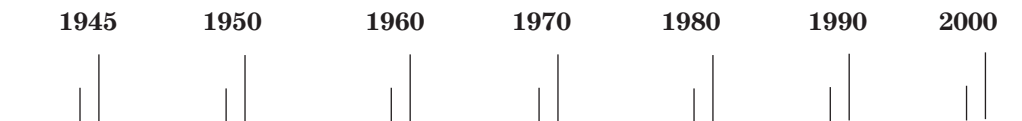
1965—1973 жж. — _____

1947—1948 жж., 1965—1971 жж. — _____

1959, 1962 жж. — _____

1962 ж. — _____

3-жұмыс. Уақыт сызығына төменде берілген оқиғаларды орналастырыңдар.

- а) Ядролық сынауларды үш салада тоқтату туралы Мәскеу шарты жасалды.
- ә) БҰҰ-ның құрылуы.
- б) Корей соғысы.
- в) Хельсинкидегі қауіпсіздік пен ынтымақтастық туралы Акт қабылданды.
- г) Ирак — Иран соғысы.
- ғ) Семей полигоны жабылды.
- д) Косово тәуелсіздігін жариялады.

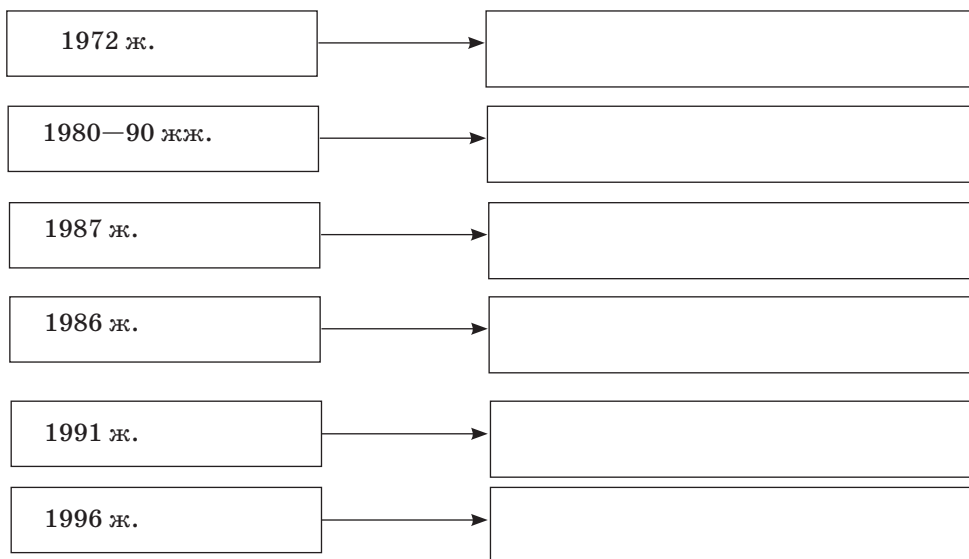
4-жұмыс. Кестені толтырыңдар.

Аймақтық жанжалдар

Жылдар	Жанжал аймақтары	Себептері	Нәтижесі

5-жұмыс. Сызбаны орындаңдар.

Ядролық қаруды шектеу және қарусыздану туралы келісімдер мен шарттар

6-жұмыс. Сұраққа жауап беріңдер.

1. Бірінші және екінші шешен соғыстары нәтижелі болды ма?

2. Тәуелсіздігін жариялаған Абхазия мен Оңтүстік Осетияны қолдаған елдерді атаңдар.

3. ХХІ ғасырдағы кең өріс алып отырған басты қауіпті атаңдар.

4. Қазіргі халықаралық жағдайды қандай мәселелер шиеленістіріп тұр?

7-жұмыс. Ұғымдарға анықтама беріңдер.

“Қырғиқабақ соғыс” — _____

“Үшінші дүние” — _____

ОСВ-1, ОСВ-2 — _____

“Хасавюрт келісімі” — _____

“Шөл дала түлкісі” — _____

§ 31. ХХ ҒАСЫРДАҒЫ ҒЫЛЫМ МЕН МӘДЕНИЕТТІҢ, ӘДЕБИЕТ ПЕН ӨНЕРДІҢ ДАМУЫ

1-жұмыс. Мәдениет дамуының негізгі кезеңдері туралы кестені толтырыңдар.

Кезеңдері	Қамтитын уақыты	Негізгі оқиғалары

2-жұмыс. Сұрақтарға жауап жазыңдар.

1. Демократиялық елдердегі бұқаралық мәдениеттің дамуының ерекшелігі қандай? _____

2. Тоталитарлық елдердегі бұқаралық мәдениеттің даму ерекшелігі қандай? _____

3-жұмыс. Физикадағы жаңалықтарды сызбаға белгілеңдер.

1. Пьер Кюри мен Мария Склодовская-Кюри →

2. Альберт Эйнштейн →

3. Макс Планк →

4. Нильс Бор →

5. Ферми-Дирак →

4-жұмыс. Тақырыпқа қатысты сұрақтар.

1. Нейтронды ашудан әлем қандай қаруды жасауға кірісті?

2. Жаратылыстанудағы революция қандай ғылыми теориялар мен ғылымдардың пайда болуына жол ашты?

3. Химия ғылымында қандай табыстардың зор маңызы болды?

4. Биологияда ғасыр жаңалығына пара-пар жаңалықты атаңдар.

5. XX ғасырда ғылымның өндіргіш күшке айналуын айтыңдар.

6. Көпшілік арасында кең танымал болған әлеуметтік либерализм идеяларын атаңдар.

7. XX ғасырдың екінші жартысында дүниеге келген постиндустриялық қоғамның ғылымы мен техникасы қандай табыстарға қол жеткізді?

5-жұмыс. Берілген ұғымдардың мағынасын түсіндіріңдер.

Модернизм — _____

Абстракционизм — _____

Авангардизм — _____

Экспрессионизм — _____

Реализм — _____

Постмодернизм — _____

6-жұмыс. Өз біліміңді тексер. Сәйкестендіріңдер. Жазушылар және олардың шығармалары:

1. “Азапты жолда”.	а) Н. Островский
2. “Тас-талқан”.	ә) М. Шолохов.
3. “Тынық Дон”.	б) Л. Толстой.
4. “Құрыш қалай шынықты”?	в) А. Фадеев.

7-жұмыс. Қайсы елдің жазушылары екенін салыстырыңдар:

1. Қазақстан	а) А. Токомбаев
2. Украина	ә) Г. Табидзе
3. Беларусь	б) С. Айни
4. Әзірбайжан	в) Б. Кербабаев
5. Армян	с) Х. Алимджан
6. Грузин	д) Я. Купала
7. Қырғызстан	г) М. Бажал
8. Тәжікстан	е) Д. Джабарлы
9. Түрікменстан	л) М. Әуезов
10. Өзбекстан	м) А. Акопян

IV БӨЛІМДІ ҚАЙТАЛАУҒА АРНАЛҒАН ТЕСТ СҰРАҚТАРЫ

1. Екінші дүниежүзілік соғыстан кейін Жапонияда экономиканы дамытудың қайнар көзі ... болды.
 - а) табиғи ресурстардың молдығы;
 - ә) білікті жұмысшылар мен инженерлер;
 - б) шетелдік несие.
2. Вьетнамға қарсы (1946—1954 жж.) қарулы интервенцияны бастаған қай ел:
 - а) АҚШ;
 - ә) Англия;
 - б) Франция?
3. Иран Ислам Республикасы ... жарияланды.
 - а) 1978 ж.;
 - ә) 1979 ж.;
 - б) 1981 ж.

4. 2010—2012 жж. БҰҰ Қауіпсіздік Кеңесі қайсы ел туралы қарар қабылдады:
 - а) Ирак;
 - ә) Иран;
 - б) Корея?
5. 1971 ж. Біріккен Ұлттар Ұйымы құрамындағы құқықтық орынға ие болған елді атаңдар:
 - а) ҚХР;
 - ә) КХДР;
 - б) Тайвань.
6. 1961 жылы Үндістан ... болды.
 - а) қосылмаушылық қозғалысының ұйымдастырушысы;
 - ә) Азиядағы жоғары дамыған елдің бірі;
 - б) ядролы держава.
7. 1962 жылы Иранда реформа басталды, оларды қалай деп сипаттады:
 - а) “Жасыл революция”;
 - ә) “Ақ революция”;
 - б) Ислам революциясы?
8. Қай жылы КСРО әскерлері Ауғанстанға енгізілді:
 - а) 1979 ж.;
 - ә) 1978 ж.;
 - б) 1977 ж.?
9. “Жаса, өндірі, өзгеге сат!”:
 - а) Экономиканы жандандырудың “Үнді моделі”;
 - ә) Экономиканы жандандырудың “Түрік моделі”;
 - б) Экономиканы жандандырудың “Иран моделі”.
10. 1956 жылы қазанда Египетке қарсы үш жақты басқыншылыққа қатысқандар қайсы елдер:
 - а) Израиль, АҚШ, Англия;
 - ә) Англия, Грекия, Франция;
 - б) Англия, Франция, Израиль?
11. 1979 жылы Иракта билікті өз қолына ... алды.
 - а) Х.Аль Бакр;
 - ә) С.Хусейн;
 - б) Г.А.Нассер.

12. “Инфитах” египетше:
- а) діни ағым;
 - ә) Ислам экстремистер ұйымы;
 - б) “Ашық есік” саясаты.
13. Араб әлеміндегі ең алғашқы республикаларды атаңдар:
- а) Ирак, Иран;
 - ә) Иордания;
 - б) Сирия, Ливан.
14. 90-жылдары қандай қозғалыс ұлғая түсті:
- а) ядролық сынақтарды тоқтату;
 - ә) ядролық қаруларды шығаруды тоқтату;
 - б) лаңкестікті тоқтату?
15. “Қырғиқабақ соғыс” қашан аяқталды:
- а) 90-жж. басында;
 - ә) 80-жж. ортасында;
 - б) 2000 ж. басында?
16. ХХІ ғасырдағы кең өріс алып отырған басты қауіпті атаңдар:
- а) әскери шығындардың ұлғая түсуі;
 - ә) халықаралық лаңкестік;
 - б) қуат мәселесі.
17. Салыстырмалылық теориясын қалыптастырған кім:
- а) Макс Планк;
 - ә) Нильс Бор;
 - б) Альберт Эйнштейн?
18. Алғашқы конвейерлер қай елдің зауыттарында қолданылды:
- а) АҚШ-тағы Форд;
 - ә) Германиядағы Фольксваген;
 - б) Италиядағы Турин?
19. Абстракционизмнің негізін салушылардың бірі:
- а) И. Бехер;
 - ә) В. Кандинский;
 - б) Д. Джонс.
20. Кино қай жылдары бұқаралық және фестивальдық болып бөлінді:
- а) 20—50-жылдары;
 - ә) 60—90-жылдары;
 - б) 50—60-жылдары?

МАЗМҰНЫ

Алғы сөз	3
----------------	---

I бөлім. Еуропа және Америка елдері (1914—1939 жж.)

§ 1. Бірінші дүниежүзілік соғыс	4
§ 2. Версаль — Вашингтон жүйесі	8
§ 3. Ұлыбритания	9
§ 4. Франция	11
§ 5. Германия	13
§ 6. Италия	16
§ 7. Кеңес Одағы	18
§ 8. Америка Құрама Штаттары	23
I бөлімді қайталауға арналған тест сұрақтары	25

II бөлім. 1918—1945 жылдардағы Азия және Африка елдері

§ 9. Жапония	28
§ 10. Түркия	30
§ 11. Қытай. Моңғолия	32
§ 12. Иран. Ауғанстан	35
§ 13. Үндістан	37
§ 14. Азиядағы және Африкадағы Араб елдері	39
§ 15. Екінші дүниежүзілік соғыс	42
II бөлімді қайталауға арналған тест сұрақтары	45

III бөлім. XX ғасырдың екінші жартысындағы Еуропа және Америка елдері

§ 16. Ұлыбритания	49
§ 17. Франция	51
§ 18. Германия Федеративтік Республикасы	53
§ 19. Италия	55
§ 20-21. Орталық және Оңтүстік-Шығыс Еуропа елдері	57
§ 22. Кеңес Одағы. Ресей Федерациясы	60
§ 23. Америка Құрама Штаттары	65
III бөлімді қайталауға арналған тест сұрақтары	68

IV бөлім. XX ғасырдың екінші жартысындағы — XXI ғасырдың басындағы Азия және Африка елдері

§ 24. Жапония	71
§ 25. Түркия	75
§ 26. Иран. Ауғанстан	77
§ 27. Қытай Халық республикасы. Моңғолия	79
§ 28. Үндістан. Пәкстан	82
§ 29. Азиядағы Араб елдері	85

§ 30. XX ғасырдың екінші жартысы — XXI ғасырдың бас кезіндегі халықаралық қатынастар	88
§ 31. XX ғасырдағы ғылым мен мәдениеттің, әдебиет пен өнердің дамуы	90
IV бөлімді қайталауға арналған тест сұрақтары	92

Учебно-методическое издание

Нугманова Нагима Сахановна

ВСЕМИРНАЯ ИСТОРИЯ

Рабочая тетрадь

Учебное пособие для 9 классов
общеобразовательных школ

(на казахском языке)

Третье издание, переработанное, дополненное

Редакторы *А.Тажидова*
Техникалық редакторы *И.Тарапунец*
Көркемдеуші редакторы *Д. Булатов*
Корректоры *Ж.Баймағамбетова*
Компьютерде беттеген *Ж.Бекбосынова*

Баспаға Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігінің
№ 0000001 мемлекеттік лицензиясы 2003 жылы 7 шілдеде берілген

ИБ № 3502

Басуға 20.06.13 қол қойылды. Пішімі 70×90^{1/16}. Офсеттік қағаз. Қаріп түрі “ММ Мектептік”.
Офсеттік басылыс. Шартты баспа табағы 7,02. Шартты бояулы беттаңбасы 7,60.
Есептік баспа табағы 4,07. Таралымы 15 000 дана. Тапсырыс №

“Мектеп” баспасы, 050009, Алматы қаласы, Абай даңғылы, 143-үй.

Факс.: 8(727) 394-37-58, 394-42-30.

Тел.: 8(727) 394-41-76, 394-42-34.

E-mail: mektep@mail.ru

Web-site: www.mektep.kz